ОПИСАНО 19 ОКТ 1984

2.000.000 ТОННА „ОҚ ОЛТИН“ ТАЙЁР!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 227 (19.003). ● Чоршанба, 3 октябрь 1984 йил. Баҳоси 3 тийин.

РЕСПУБЛИКА матбуот маркази ХАБАР ҚИЛАДИ

БИР КУНДА 11 ПРОЦЕНТ

Пахтаобод районидаги «Маданият» совхозининг Шуҳрат Асронов бошлиқ бригадасида агрегатлар қувватидан унумли фойдаланилаётганлиги туфайли шундай кўрсаткичга эришилди. Абдунаби Нодиров, Қобилжон Ҳайитбоев, Анварджон Исмоиловлар мўл ва сифатли «оқ олтин» теришда бошқаларга ўрнак бўлишмоқда. Уларнинг ҳар бири мавсумда 150 тоннадан дурдона териш мажбуриятини олган.

ЗАФАР МУБОРАК

● Бўз районидаги «Партия XX съезди» совхозининг Анвар Саидов бошлиқ бригадаси зафар маррасини эгаллади. 60 гектар ернинг ҳар гектаридан 36 центнердан «оқ олтин» териб олинди. Ҳосилнинг ҳаммаси биринчи сортларга топширилди. Пахтакорлар гектар бошига яна 14 центнердан «оқ олтин» топшириш учун теримни қизғин давом эттиришмоқда.

МУСОБАҚА ПЕШҚАДАМЛАРИ

Қўрғонтепа райони дала гвардиячилари область механизаторлари ўртасидаги социалистик мусобақада пешқадамлик қилишмоқда. Далаларда ишлатилаётган 220 та агрегат ёрдамида кунига 1100 тоннадан зиёд «оқ олтин» териб олинмоқда. Натижада йиллик планнинг 3 проценти миқдорида пахта топширишга эришиляпти. Район партия комитетининг аъзоси Умрзоқ Холмирзаев бошлиқ бригадада «занғори кема»лар шарофати туфайли кунлик ўсиш 13 процентга етказилди.

СОВЕТ КОСМОНАВТИКАСИНИНГ ҒОЯТ КАТТА ЮТУҒИ

«САЛЮТ-7» — «СОЮЗ» ОРБИТАЛ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ КОМПЛЕКСИДА ЭНГ УЗОҚ ДАВОМ ЭТГАН КОСМИК УЧИШНИ ТАЙЁРЛАШ ҲАМДА УНИ АМАЛГА ОШИРИШДА ҚАТНАШГАН ОЛИМЛАР, КОНСТРУКТОРЛАР, ИНЖЕНЕРЛАР, ТЕХНИКЛАР ВА ИШЧИЛАРГА, БАРЧА КОЛЛЕКТИВЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРГА, КОСМОНАВТЛАР ЛЕОНИД ДЕНИСОВИЧ КИЗИМ, ВЛАДИМИР АЛЕКСЕЕВИЧ СОЛОВЬЕВ, ОЛЕГ ЮРЬЕВИЧ АТЬКОВГА

Азиз ўртоқлар!

Бизнинг мамлакатимиз космик фазони тадқиқ этиш ва ўзлаштириш соҳасида янги ғоят катта ютуққа эришди. Совет космонавтлари Леонид Денисович Кизим, Владимир Алексеевич Соловьев ва Олег Юрьевич Атьков тарихда энг узоқ давом этган 237 кунлик орбитал учишни амалга оширдилар.

Иш давомида комплекс ичига иккита ташриф экспедицияси олиб чиқилди. Улардан биринчиси Юрий Малишев, Геннадий Стрекалов ва Ҳиндистон Республикасининг граждани Ракеш Шармадан иборат халқаро экипаж эди. Совет — Ҳиндистон экипажининг парвози Совет Иттифоқи космосдан тинчлик мақсадларида фойдаланиш иштиёқида эканлигини яна бир бор намойиш қилди. Иккинчи экспедиция — Владимир Жонибеков, Светлана Савицкая ва Игорь Волк ҳам ишлар программасини муваффақиятли бажардилар. Космонавт аёл биринчи марта очиқ космик фазога чиқди.

Асосий экспедиция 237 кунлик иш мобайнида геофизик, медицина-биологик, астрофизик, биотехнологик ва техникавий тадқиқотлар ҳамда экспериментларнинг жуда кенг комплексини бажарди. Олинган ахборот илм-фан, халқ хўжалигининг турли тармоқлари учун ва космонавтикани янада ривожлантириш учун катта аҳамиятга эга.

Кизим ва Соловьев ўртоқлар станциядан ташқарида талайгина ишни бажардилар, улар очиқ космик фазога 6 марта чиқиб, мураккаб монтаж операцияларини зўр маҳорат билан амалга оширдилар.

«Салют-7» илмий станциясининг ишлаб турганлиги (бу станция салкам икки ярим йилдан буён Ер атрофи орбитасида бўлиб, шунинг 595 куни киши бошқарган режимда ўтди) Ватан космик комплексларининг юксак самарадорлигидан далолат беради. Олимлар, конструкторлар, космонавтлар, инженерлар, техниклар ва ишчиларнинг дадил тафаккури ҳамда собитқадам ғайрат-шижоати, моҳирона ва виждонан меҳнати космосни тинч тадқиқ этиш ва ўзлаштириш соҳасида эришган барча ютуқларимизнинг негизидир.

Космонавтика тарихида энг узоқ давом этган ва киши бошқарган учишнинг муваффақиятли амалга оширилганлиги натижасида космик фазони тобора ўрганиш ва ўзлаштириш юзасидан КПСС XXVI съезди белгилаган ўн биринчи беш йиллик вазифаларини ҳал этишга муносиб ҳисса қўшилди.

Азиз Леонид Денисович Кизим, Владимир Алексеевич Соловьев ва Олег Юрьевич Атьков ўртоқлар, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети сизларнинг жасоратингизни юксак қадрлайдилар ҳамда киши бошқарган учишнинг узоқ давом этганлиги ҳамда тадқиқотлар ва экспериментларнинг кўп қирралиги жиҳатидан мислсиз парвоз аъло даражада бажарилганлиги билан самимий қутлайдилар.

«Салют-7» — «Союз» илмий-тадқиқот комплекси ичидаги мана шу учишни амалга оширишда қатнашган олимлар, конструкторлар, инженерлар, техниклар ва ишчиларни, космодром, космонавтларни тайёрлаш маркази, учишни бошқариш марказининг, команда-ўлчов ва қидирув-қутқарув комплексларининг мутахассисларини, барча коллективлар ҳамда ташкилотларни қизғин табриклаймиз.

Азиз ўртоқлар, тараққиёт ва тинчлик йўлидаги, бутун инсоният манфаатлари йўлидаги муҳим ва масъулиятли ишларингизда сизларга янгидан янги муваффақиятлар тилаймиз.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ | **СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** | **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

КИШИ БОШҚАРГАН ВА ЭНГ УЗОҚ ДАВОМ ЭТГАН 237 КУНЛИК УЧИШ НИҲОЯСИГА ЕТДИ

ТАСС АХБОРОТИ

Космонавтлар Леонид Денисович Кизим, Владимир Алексеевич Соловьев ва Олег Юрьевич Атьков «Салют-7» — «Союз Т-11» орбитал комплекс ичидаги илмий-техникавий тадқиқотлар ва экспериментлар программасини бажарганларидан кейин 1984 йил 2 октябрь куни Москва вақти билан соат 13 дан 57 минут ўтганда Ерга қайтиб тушдилар. 1982 йил 19 апрелда Ер атрофи орбитасига чиқарилган «Салют-7» станцияси автомат режимда учишни давом эттирмоқда.

«Союз Т-11» кемасининг туширилувчи аппарати Жезқозғон шаҳридан 145 километр жанубий-шарқда қўнди.

Қўниш жойида ўтказилган медицина текшируви космонавтлар узоқ вақт вазнсизлик шароитини яхши кечирганликларини кўрсатди.

Леонид Кизим, Владимир Соловьев ва Олег Атьковдан иборат учинчи асосий экспедициянинг экипажи «Салют-7» станциясида 1984 йилнинг 9 февралида ишлай бошлаган эди.

1984 йилнинг 4 апрелида СССР космонавт-учувчилари Юрий Васильевич Малишев, Геннадий Михайлович Стрекалов ва Ҳиндистон Республикасининг граждани Ракеш Шармадан иборат халқаро экипаж «Союз Т-11» кемасида станцияга элтиб қўйилди. Илк бор орбитал станция ичида бир вақтнинг ўзида олти нафар космонавт ишлади. Совет ва ҳинд мутахассислари биргаликда тайёрлаган тадқиқотлар ҳамда экспериментлар тўла-тўкис бажарилди.

1984 йил 18 июлдан 29 июлгача «Салют-7» станциясида космонавтлар Владимир Александрович Жонибеков, Светлана Евгеньевна Савицкая ва Игорь Петрович Волк асосий экипаж билан бирга ишладилар. Владимир Жонибеков билан Светлана Савицкая очиқ космосга чиқиб, металл намуналарини қирқиш, пайвандлаш, кавшарлаш ҳамда қопламалар югуртиришдан иборат мураккаб ишларни бажардилар. Киши бошқарадиган учишлар тарихида биринчи марта космонавт аёл очиқ космик фазода ишлади.

«Салют-7» станциясининг асосий экипажи 237 кунлик учиш давомида катта ҳажмдаги илмий-техника, медицина-биологик тадқиқотлар ва экспериментларни адо этди.

Геофизик тадқиқотлар программасига мувофиқ Ер юзаси кузатилди, фотосуратга олинди ва спектрометр ўлчовлар олиб борилди, мамлакатимизнинг минерал хом ашё ресурслари тўғрисида, қишлоқ хўжалик майдонлари ва ўрмонзорлар, яйловларнинг мавсумий ўзгарувчанлиги ҳақида, денгизда сузиш ва балиқ овлаш шароитлари тўғрисида қўшимча маълумот олинди. «Интеркосмос» программасига мувофиқ Ерни олисдан туриб зондлашга доир комплекс экспериментлар ҳам амалга оширилди. Уларнинг натижаларидан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар халқ хўжалигининг турли тармоқларида узоқ муддатли прогнозларни тузиш чоғида фойдаланилади.

Учиш давомида Галактикада ва Галактикадан ташқарида ҳосил бўлган турли объектлар, рентген ва ультра бинафша нурланишларнинг манбалари, планеталараро муҳит тадқиқ қилинди. «Салют-7» станциясидаги геофизик ва астрофизик экспериментлар Совет Иттифоқи, Болгария, Германия Демократик Республикаси, Чехословакия, Ҳиндистон ва Францияда тайёрланган аппаратлардан фойдаланиб ўтказилди.

Вазнсизлик шароитида космик материалшунослик программасига кўра, суюқ муҳитларда иссиқлик ва масса ўтказиш жараёнлари тадқиқ этилди, шунингдек космик фазо омиллари таъсири остида бўлган конструкция материаллари ҳолатини аниқлаш методлари пишиқтирилди. Электрофорез қурилмаларда ўта соф биологик актив моддалар ва шифобахш препаратлар олишга доир биотехнология экспериментлари бажарилди.

Жаҳон практикасида илк бор бир учиш мобайнида космонавтлар Леонид Кизим ва Владимир Соловьев очиқ космосга олти марта чиқиб, у ерда жами 22 соат 50 минут бўлдилар ҳамда мураккаб ва кўп босқичли монтаж ишларини бажардилар.

Орбитал станцияда кардиолог врач Олег Атьков ишлади, у космонавтларни юксак профессионал савияда медицина текширишларидан ўтказиб турди. Киши бошқарадиган узоқ муддатли станцияларда экипажларнинг меҳнат қилиши ва дам олиши энг мақбул режимларини ишлаб чиқиш учун зарур бўлган янги илмий ахборот олинди. Профилактика тадбирлари комплекси бутун учиш мобайнида космонавтларнинг юксак иш қобилиятини ва соғлиғини яхши сақлаб туриш имконини берди.

Киши бошқарадиган узоқ учиш давомида зарур асбоб-ускуналар, аппаратлар ҳамда сарфланадиган материалларни «Прогресс» автомат юк кемалари етказиб бериб турди.

Учинчи асосий экспедиция «Салют-7» станциясида ишлаган даврда тадқиқотлар ва экспериментларнинг кенг программасини бажаришда кўпгина илмий коллективлар, конструкторлик ва ишлаб чиқариш коллективлари, Ю. А. Гагарин номидаги Космонатлар тайёрлаш марказининг, учишни бошқариш марказининг, космодромнинг команда-ўлчов ва қидирув-қутқарув комплексларининг мутахассислари иштирок этдилар.

237 кунлик учиш давомида олинган тадқиқот ва экспериментларнинг натижалари илм-фан ва халқ хўжалигининг турли тармоқларида кенг кўламда қўлланилади, шунингдек улардан доимий ишловчи орбитал комплексларни ишлаб чиқиш чоғида фойдаланилади.

Космосда эришилган янги ғоят катта ютуқ — совет халқи Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабанинг 40 йиллигига муносиб совғадир.

Суратда: Л. Д. Кизим (ўртада), В. А. Соловьев (чапда) ва О. Ю. Атьков. А. Пушкарев фотоси. (ТАСС).

К. У. Черненко А. Н. Муҳаммад билан суҳбатлашди

Суратда: К. У. Черненконинг А. Н. Муҳаммад билан суҳбати пайти. В. Мусаэльян ва Э. Песов фотоси. (ТАСС).

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. У. Черненко 2 октябрь куни Яман Социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Яман Халқ Демократик Республикаси Олий халқ кенгаши президиумининг раиси, бош министри Али Носир Муҳаммад билан учрашди.

Дўстлик, ўртоқлик ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган суҳбат чоғида Совет—Жанубий Яман муносабатлари муваффақиятли ривожланиб бораётганлигидан мамнуният изҳор қилинди. Бу муносабатлар СССР билан ЯХДР ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартноманинг мустаҳкам негизига таянмоқда. К. У. Черненко ва А. Н. Муҳаммад КПСС билан ЯСП ўртасидаги дўстона алоқаларни янада чуқурлаштириш кераклигини ёқлаб фикр билдирдилар. Бу алоқалар Совет—Жанубий Яман муносабатларининг бутун комплексини ривожлантириш учун муҳим аҳамиятга эгадир.

А. Н. Муҳаммад иқтисодий, социал ва маданий ривожланиш, мамлакатнинг миллий мустақиллигини мустаҳкамлаш вазифаларини ҳал этишда Совет Иттифоқи Демократик Яманга бераётган беғараз интернационалистик ёрдам учун астойдил миннатдорчилик изҳор этди.

Баъзи муҳим халқаро проблемалар, шу жумладан Яқин Шарқдаги аҳвол, шунингдек икки томонлама муносабатларга доир масалалар кўриб чиқилди.

К. У. Черненко ва А. Н. Муҳаммад халқаро вазият ҳамон чигаллашиб бораётганлиги муносабати билан хавотирлик билдирдилар, халқаро вазият АҚШ ҳукмрон доираларининг ҳатти-ҳаракатлари сабабли кескинлашиб кетмоқда. Ана шу доиралар қуролланиш пойгасини тўхтовсиз авж олдираётганликлари, уларнинг буюк давлатчиликдан иборат муддаолари, «кучни пеш қилиш позициясида туриб дунёга ўз ҳукмини ўтказиш йўлидаги даъволари халқларнинг туб манфаатларига хилоф бўлиб, ядро уруши чиқиши хавфини кучайтирмоқда. Шундай бир шароитда барча тинчликсевар кучлар олдида империализмнинг авантюрачилик муддаоларига қатъий зарба беришдан, тинчликни мустаҳкамлашга кўмаклашишдан, жаҳон ҳарбий можароси чиқишига йўл қўймасликдан иборат ғоят муҳим аҳамиятга молик вазифа турибди.

Совет Иттифоқи, деб таъкидлади К. У. Черненко, халқларнинг суверенитети ва хавфсизлигига қилинадиган тажовузларга пухта ғов солишга, халқаро муносабатларда тинч ҳамкорлик руҳини қайта тиклашга қаратилган қатъий йўлини империализмнинг агрессив сиёсатига қарама-қарши қўймоқда. Биз учун ер юзида тинчликни сақлаб қолишдан кўра муҳимроқ вазифа йўқ, бинобарин Совет Иттифоқи бу йўлда куч-ғайратларини сира ҳам аямайди. Тинчликни мустаҳкамлаш ва халқаро ҳамкорликни ривожлантириш учун кураш КПССнинг СССРда барпо этилган ривожланган социализм жамиятини янада токмиллаштириш соҳасидаги фаолияти билан узвий равишда боғлангандир.

А. Н. Муҳаммад айтдики, социалистик ривожланиш йўлини танлаб олган демократик Яман бошқа тараққийпарвар кучлар билан биргаликда халқлар тинчлиги, мустақиллиги, социал тараққиёти учун кураш олиб бормоқда, Совет Иттифоқининг тинчлик ташаббусларини тўла-тўкис қўллаб-қувватламоқда. А. Н. Муҳаммад ривожланган социалистик жамиятни такомиллаштириш соҳасида Совет Иттифоқи эришаётган муваффақиятлар муҳим халқаро аҳамиятга эга эканлигини уқтириб ўтди.

Совет томони демократик Яманнинг империализмга қарши ташқи сиёсатига, Жанубий Яман халқи Яман Социалистик партияси раҳбарлигида янги жамият барпо этиш соҳасида эришган ютуқларга юксак баҳо берди.

Яқин Шарқдаги аҳвол тўғрисида фикрлашиб олиш чоғида АҚШ билан Исроил ўз ўрталарида мавжуд бўлган стратегик иттифоқ доирасида ҳаракат қилиб, Араб мамлакатларига нисбатан ўзларининг агрессив йўлини тобора кучайтираётганликлари қайд этиб ўтилди. Бу йўлдан кузатилган мақсад араблар миллий озодлик ҳаракати, аввало прогрессив режимлардан ўч олиб жазолашдан — империалистик босқинчилик йўлини очишдан иборатдир. Сепарат тил бириктиришлар сиёсати, арабларнинг сафларини парчалаш сиёсати айни мана шу мақсадга эришишга қаратилган бўлиб, бу сиёсат регионда АҚШ қуролли кучларининг кўпайтирилаётганлиги билан мустаҳкамланмоқда.

К. У. Черненко Яқин Шарқ можаросини ҳар жиҳатдан, адолатли ва мустаҳкам тарзда бартараф этишга фақат барча манфаатдор томонларнинг, шу жумладан фаластинлик араб халқининг бирдан бир қонуний вакили — Фаластин Озодлик Ташкилотининг иштирокида коллектив куч-ғайрат сарфлаш йўли билангина эришиш мумкинлигига Совет Иттифоқининг ишончи комил эканлигини таъкидлади. Совет Иттифоқининг Яқин Шарқ можаросини бартараф этишга доир маълум таклифлари айни мана шунга асосланади. А. Н. Муҳаммад араблар дунёсида кенг кўламда маъқулланган бу таклифларни ЯХДР тўла-тўкис қўллаб-қувватлашини айтди.

К. У. Черненко билан А. Н. Муҳаммад араб халқларининг ҳаётий манфаатлари Араб мамлакатларининг, шу жумладан Фаластин қаршилик ҳаракатининг антиимпериалистик, миллий ватанпарварлик кучлари ниҳоятда мустаҳкам жипслашишларини талаб этмоқда, деган муштарак фикрни билдирдилар. Бу — арабларнинг империализм ва сионизмга қарши, Яқин Шарқда адолатли, мустаҳкам тинчлик ўрнатиш ва фаластинлик араб халқининг қонуний ҳуқуқларини таъминлаш учун олиб бораётган курашида муваффақиятга эришишнинг зарур шартидир.

Учрашув қатнашчилари АҚШ билан унинг НАТОдаги шериклари Форс кўрфази ва Қизил денгиз районларида жойлашган давлатларнинг ишларига аралашувни кенгайтириш мақсадида бу ерда ўзларининг қуролли кучларини тобора кўпайтиришга ҳаракат қилаётганликларини қатъий қораладилар. Улар Совет Иттифоқи билан демократик Яман Ҳинд океани тинчлик зонасига айлантирилиши учун муттасил курашиб келаётганликларини ҳам таъкидладилар.

Суҳбатда: Совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари Г. М. Корниенко, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитети Халқаро бўлими мудирининг ўринбосари К. Н. Брутенц; Жанубий Яман томонидан — ЯСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари А. Х. Яҳё, ЯСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ЯХДР бош министрининг ўринбосари А. А. Баазиб, ЯСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ЯХДР ташқи ишлар министри А. А. Ад-Дали ва ЯХДРнинг СССРдаги элчиси А. Бин-Ҳусайнун иштирок этдилар. (ТАСС).

ПАХТА ТЕРИМИ СУРЪАТИ ВА СИФАТИНИ ОШИРАЙЛИК

Социалистик мусобақа якунларига кўра Тошкент области сентябрь ойининг учинчи ўн кунлигида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритди. Область пахта тайёрлаш планини 37,96 процент бажарганлиги, ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 32,61 процент ўсишини таъминлаганлиги учун ана шу мукофотга сазовор бўлди.

2 октябрь куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев областга кўчма Қизил байроқни топширди. У эришилган ютуқларни мустаҳкамлабгина қолмай, шу билан бирга пахта тайёрлаш суръатларини янада оширишга эришиш область меҳнаткашларининг фахрли бурчидир, деди. Ҳозир энг муҳими — етиштирилган барча ҳосилни энг қисқа муддатларда нестнобуд қилмай йиғиштириб олиш, йиғим-терим ишларининг юксак сифатли бўлишини таъминлаш, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани янада кенг авж олдириш ҳамда беш йилликнинг тўртинчи йили учун қабул қилинган юксак мажбуриятларни шараф билан бажаришдан иборат.

Ҳозирги пайтда, деб таъкидлади И. Б. Усмонхўжаев, мавсумнинг асосий зарбдор кучи бўлган терим техникасидан юксак самара билан фойдаланишга эришиш муҳимдир. Шу кунларда барча машиналар далада бўлиши, тўла қувват билан икки сменада ишлаши, энг кам даражада бекор туришига эришиш зарур. Тошкент областининг хўжаликлари ҳосилни машинада теришни аниқ ташкил этишнинг яхши тажрибасига эга. Бу йил энг кам меҳнат сарфлаган ҳолда пахтани териб олишнинг юксак суръатларини таъминловчи индустриал технология афзалликларидан тўлиқ фойдаланиш, бутун конвейер-дала-тайёрлов пунктининг бир маромда ишлашига эришиш керак. Ҳосил сифатини яхшилаш, тола чиқишини ва унинг пишиқлигини ошириш

(Давоми учинчи бетда).

ИНТЕРНАЦИОНАЛ БУРЧГА САДОҚАТ

АСРИМИЗНИНГ БУЮК ҚУРИЛИШИ

Байкал-Амур магистрали қурилишида ўзбекистонликлар ҳиссаси

АСРИМИЗНИНГ БУЮК ҚУРИЛИШИ БАЙКАЛ-АМУР МАГИСТРАЛИНИ ОЛОВ ҚАЛБЛИ КОМСОМОЛ - ЁШЛАР БУНЁД ЭТИШМОҚДА. УЛАР ҚАДИМИЙ СИБИРЬ ЎЛКАСИ ТАБИАТИНИНГ ИНЖИҚЛИКЛАРИНИ МАРДОНА ЕНГИБ, ЗИММАЛАРИДАГИ УЛКАН ВА МАСЪУЛИЯТЛИ ВАЗИФАЛАРНИ СИДҚИДИЛДАН АДО ЭТЯПТИЛАР.

БУ УМУМХАЛҚ ҚУРИЛИШИГА ИТТИФОҚИМИЗНИНГ БАРЧА РЕСПУБЛИКА ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРИ СИНГАРИ ЎЗБЕКИСТОНЛИК КОМСОМОЛ - ЁШЛАР ҲАМ КАТТА ҲИССА ҚЎШИШМОҚДА. РЕСПУБЛИКА КОМСОМОЛЛАРИНИНГ ЗАРБДОР ОТРЯДИ БУНЁДКОРЛАРИ СИБИРЬ ТАЙГАЛАРИДА ЖАСОРАТ КЎРСАТИБ МЕҲНАТ ҚИЛИШМОҚДА. УШБУ САҲИФАДА ЎЗБЕКИСТОНЛИК БАМ ҚУРУВЧИЛАРИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛИНАДИ.

Бу сурат 1975 йилда туширилган. У Лена дарёси устида кўприк очилишининг қувончли дақиқасини акс эттиради. Байкал-Амур магистрали қурилиши ана шундай бошланган эди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 67 йиллиги шарафига социалистик мусобақани қизитган БАМ бунёдкорлари катта ғалабани қўлга киритдилар. Муддатидан бир йил илгари бутун магистрал бўйлаб поездларнинг ҳаракати очилди.

Чапдаги суратда: «Байкал-Амур магистрали қурилиши учун» медали тасвирланган.

ТАСС фотохроникаси.

ҚАЛБИМ БУЮРГАНИ

Россияда киндик қоним тўкилган. Ўзбекистонда улғайиб, вояга етдим. Таржимаи ҳолимни ёзганимда ана шундай дейман. Свердловск шаҳрида туғилиб, ўрта мактабни тамомладим. Эндигина мустақил ҳаётга қадам ташлаган эдимки, узоқ Ўзбекистон пойтахтида ер қимирлагани, қардошларимизнинг тинчи бузилганини эшитдим. Свердловск комсомолларининг зарбдор отрядига аъзо бўлиб, жазирама ёз кунларининг бирида Тошкентга келдим. Аввал Россия қурувчилари сафида меҳнат қилдим. Кейин Тошкент шаҳри қурилиши бош бошқармасига қарашли 6-қурилиш трести 32-бошқармасида ишладим. Пойтахтимиздаги Қорақамиш массиви, Студентлар шаҳарчаси, Тошкент медицина институти янги корпуслари қурилишларида иштирок этдим. Тошкентда бахтимни топдим. Ишхонамда, ҳамкасбларим ўртасида обрў-эътиборга сазовор бўлдим.

Сўнгги йилларда комплекс бригадага етакчилик қилардим. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Николай Злобиннинг бригада пудрати методини жорий этиш борасида тўплаган тажрибаларимиз, ишлаб чиқаришда қўлга киритган ютуқларимиз туфайли «Главташкентстрой» бўлинмалари ўртасида илғор коллектив сифатида ном қозонган эдик. Бир сўз билан айтганда, бригадамиз аъзолари баҳамжиҳатлик билан иш юритишар, шу сабабли «нозик» объектлар қурилишини ҳам бизга ишонишар эди. Шахсий ҳаётимда, оиламда ҳам камчиликлар йўқ, тақдиримдан хурсанд эдим.

Қалбим беҳаловатликка ўрганган экан. Тошкент шаҳри қурилиш бош бошқармаси қошида БАМда меҳнат қиладиган бошқарма тузилаётганини эшитдик. Турмуш ўртоғим билан мана уч йилдан бери Куандада меҳнат қиляпмиз. Бу ерда дурадгорлар бригадасини бошқаряпман. Ишларимиз яхши. План ва мажбуриятлар мунтазам ошириб бажарилмоқда.

Тошкент қурилишларида сидқидилдан ишлаб, уста бинокор деб ном олган кўплаб ҳамкасбларим ҳам мен билан ёнма-ён меҳнат қилишмоқда. Бу ўринда сантехниклар бригадаси бошлиғи Виктор Мажидович Қаюмов, автокран машинисти Виктор Габдулович Мифтахов, бульдозерчи Виктор Никитович Чернов, инженер Юрий Павлович Гутиенко ва бошқаларни эслагим келади. Улар Ўзбекистондан келганмиз, демак, фақат сифатли, унумли ишлашимиз керак, дейишмоқда. Бошқарма қурувчилари ўртасида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейи шарафига бошланган мусобақада ғолиблик қилишмоқда.

Биз яшаб, меҳнат қилаётган Куанда посёлкасида темир йўллар туташтирилиши шарафига кўпминг кишилик тантана ўтказилади. «Олтин ҳалқа иштирокчиларига ўзбекистонликлар антиқа совға тайёрлади. Бошқармамизда Бўстонлиқ районидан келган Абдулхай Йўлдошев ҳам ишлайди. У ошпазлик билим юртини тамомлаган. Бош ошпаз бўлиб ҳам ишлаган. Ҳозир юқори разрядли дурадгор. Куни кеча унинг илтимосига кўра, Тошкентдан дош қозон, гуруч, сабзи-пиёз, зираворлар олиб келинди. Абдулхай бир неча юз кишига мўлжаллаб палов пиширди.

Л. ПОГРЕБОТКО,
бригада бошлиғи.

СЎЗ — БАМ ҚУРИЛИШИ ИШТИРОКЧИЛАРИГА

ДЎСТИМ ҲАҚИДА

Александр билан бирга ўсиб, улғайганмиз. У ўрта мактабни тугаллагач, қурилишда дурадгор бўлиб ишларди. Бир куни уйимизга ҳовлиқиб кириб келди-да:

— Мен БАМга кетяпман, — деди. — Ишлагани!

Унинг бу гапини эшитиб, ҳанг-манг бўлиб қолдим.

— Сен-а?! — дедим ишонқирамай, — Таня-чи? У нима деяпти?

Бундай савол беришимнинг боиси бор. Унинг рафиқаси Татьяна Григорьевнанинг яқинда кўзи ёриганди. Мурғак фарзанд билан узоқ Сибирга, қурилишга кетишга қарор қилганига ишонгим келмасди. Александрнинг ишхонасида ҳурмати ҳам жойида, маоши эса тузук эди.

— Таняни бир ойлардан сўнг, уй-жойни ҳал қилгач, олиб кетаман. У рози бўлди.

Орадан бирор ҳафта ўтгач, дўстим Александр Малишевскийни Байкал—Амур магистрали қурилишига кузатдик. Икки ойлардан сўнг, у хотини Татьяна ва ўғли Сергейни ҳам олиб кетди. Александр отпускага келгач, у билан узоқ суҳбатлашгач, мен ҳам қурилишга бориб ишлайман, деган фикрга келдим. Мана икки йилдирки, «УзБАМстрой» қурилиш-монтаж бошқармасининг дурадгорлар бригадаси сафида меҳнат қиляпман.

Ўтган йили уйланиб, турмуш ўртоғим Нортожини БАМга олиб келдим. У ҳам бошқармамизда ишлайди. Шу йил ёзда фарзанд кўрдик. Яқин йиллар ичида ҳам кимсасиз бўлган Сибирнинг узоқ тайгасида биринчи ўзбек фарзанди дунёга келди! Ўғлимга Азизбек деб исм қўйдик. Кичкинамиз яхши ўсяпти.

Малишевскийлар оиласи биздан сал узоқда — Витим посёлкасида яшаб, меҳнат қилишади. Татьяна Григорьевна Витимда амбулаторияда акушер бўлиб ишлаяпти. Ўтган йили улар яна фарзанд кўришди. Кичкинтой Семён ҳам Сибирнинг совуғига чиниқиб, яхши ўсяпти. Борди-келди қилиб турамиз. Дўстимникига меҳмонга борганимизда борщ ичгимиз келса, улар бизникига келишганида кўнгиллари палов тусаб қолади...

БАМда ишлаш оғирми? Қийналмаяпсизларми? Азизбекнинг саломатлиги қандай? Фарғонадан ота-онам, акаларим, Ўзган шаҳридан қайнона ва қайинсингилларим хат ёзишганида, албатта, ана шу саволни беришади. Биз эса тахминан қуйидагича жавоб ёзамиз: Саломатлигимиз яхши. Қийинчилик йўқ. Фақат юртимизни, Сизларни соғинамиз. Неварангиз Азизбек яхши ўсяпти. У худди менга ва келинингизга ўхшайди. Ер шаридаги барча мамлакатларнинг кишилари диққат билан кузатиб бораётган қурилишда ишлаётганимиздан беҳад хурсандмиз...

Илҳом ИБРОҲИМОВ,
дурадгор.

БАМ БОНГИ

— «Айрим жузъий камчиликларни ҳисобга олмаганда, «УзБАМстрой» қурилиш-монтаж бошқармаси партия ташкилотининг КПСС XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини амалга ошириш борасидаги партиявий-ташкилий ишлари диққатга сазовор». Калар район партия комитетининг биринчи секретари Ф. Тестовнинг райком бюросида бошқармамиз коммунистлари активлигини ошириш ҳақидаги масала муҳокамасида айтган ушбу сўзлари мени жуда ҳаяжонлантирди. Райком секретари амалга оширилаётган улкан бунёдкорлик ишларимизни таъкидлаш билан бирга, бу йирик объектда ишни янада жадаллаштириш, коммунистлар активлигини ошириш соҳасида олдимизда турган долзарб вазифаларни лўнда ва тушунарли қилиб айтиб берди. Бу бизни янада унумлироқ ишлашга даъват этди. Партия ташкилоти секретари Ўктам Аслиддинов билан бирга Куандага қайтар эканман, Сибирь тайгасига келиб, дастлаб иш бошлаган кунларимиз ҳақида ўйга толдим.

Ўзбекистонлик бинокорлар тушган эшелон Калар районидан анча узоқдаги Хани посёлкасига етиб борди, холос. Темир йўл излари шу ерга қадар тортилган эди. Станцияда юкларни, машина ва механизмларни туширдик. Баҳор энди бошланган, қор эриб битмаган пайтлар, автомашиналар янги ўйдим-чуқур йўллардан тойиб кетар, шоферлар кабинада худди игна устида ўтиргандек бесаранжом, нотинч эдилар. Сал эҳтиётсизлик қилинса, пастликка тушиб кетиш ёки ботқоқликка ботиб қолиш ҳеч гап эмасди. Йўл эса узоқ, иш бошлашимиз лозим бўлган тайгага қадар камида икки юз километрдан зиёд масофани босиб ўтишимиз керак. Катта машаққатлар билан белгиланган ўрмонга етиб келдик. Баланд-баланд қайинлар бетоқат шовуллар, чақалақзорлар бел баробар эди.

Шу ерда посёлка барпо этишимиз лозим. Олдимизда турган энг муҳим вазифа — қисқа вақтда, ёғинсочинли кунларга қадар ўзимизга бошпана ҳозирлашдан иборат. Брезент чодирларда яшадик. Ўша кунлари қурувчилар эрта тонгдан то қош қорайгунча меҳнат қилишди. Аввало ёғоч-тахта тиладиган пилорама, омборхона, гараж, ётоқхона қурдик. Сўнг, посёлканинг бош планида кўзда тутилган объектларни барпо этишга киришилди.

Бошқарма ишини ташкил этиш, бригада ва звенолар фаолиятини мувофиқлаштириб олиш осон кўчмади. Қурувчиларнинг кўпчилиги Тошкент шаҳри қурилиш бош бошқармаси трестларида ишлаган бўлса-да, улар бирбирларини деярли танимас, бошқа областлардан келган бинокорлар ҳам бор эди. Шунинг учун бригадаларни комплектлаш, коллектив аъзолари ўртасида тотувлик, ҳамжиҳатликни таъминлай олиш энг муҳим вазифа эди. Коллективда ҳали ўзини босиб олмаган айрим ёшлар БАМда кўп меҳнат қилмай, мўмай даромадга эга бўлиш мумкин, деган хом хаёл билан келган айрим кишилар ҳам бор эди. Уларнинг айримлари дастлабки қийинчиликка дуч келибоқ, кетиш тараддудига тушиб қолишди. Бошқарма маъмурияти, партия ташкилоти, коллектив аъзолари ўртасида мураббийлик ҳаракатини кенг қулоч ёйдирди. Ҳар бир коммунист ўзи яхши ишлабгина қолмай, партия аъзоси бўлмаган бошқа ҳамкасбларининг юриш-туриши, ишлашига, хулқу атвори учун масъул бўлиши керак, деган шиорни ўртага ташлади. Оддий қурувчидан то бош мутахассисларгача коллектив ўртасида тарбиявий ишларни кучайтирдилар.

Дурадгор Александр Царков маош олди дегунча боши ичкиликдан чиқмас, ётоқхонадаги ҳамкасбларига тинчлик бермас, гоҳида ҳафталаб ишга келмас эди. Бир куни Царков ишлайдиган бригадага йўлим тушди. Бригадир ёниб турган экан; «Сашани ишдан бўшатиб юборайлик, жуда жонимизга тегиб кетди, баъзи иродасиз ёшларга ёмон хулқи билан таъсир этаяпти», деди. Мен ўйланиб қолдим. Ишдан ҳайдасак қаерга боради? У бошқа коллективга тушса бу ножўя хатти-ҳаракатини унутади, деб ким кафиллик бера олади? Партия группаси ташкилотчисини чақиртирдим. Унга бугундан бошлаб сиз Александр Царковга мураббийсиз, у бирор номаъқул иш қилса сиз ҳам бирдек жавоб берасиз, бригадирингиз айтганидек, ишдан бўшатмай, балки сизнинг раҳбарлигингизда тарбиялаймиз, дедим. У аввалига ҳанг-манг бўлиб қолди. Партия ташкилотчисига балли! Кўп қийналса ҳам Александрни тўғри йўлга сола билди. Яқинда ўтган квартал мусобақасида ғолиб чиққанларнинг рўйхатида Царковнинг ҳам фамилиясини кўрдим...

Коллектив, шахсан ўзим ҳам қийналган пайтларимиз бўлди. Ана шундай пайтларда Ўзбекистон партия ва ҳукумати бизга катта ишонч билдирганлигини, Сибирь ўлкасининг ўзлаштирилиши мамлакатнинг социал-иқтисодий ҳаётида улкан аҳамиятга молик эканлигини эслар эканмиз, кучимизга куч қўшиларди.

Ўзбекистондан мунтазам моддий ва маънавий ёрдам олиб туришимиз туфайли қисқа вақт ичида қарийб тўрт миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширдик. Кўплаб уй-жойлар, савдо шахобчалари, ошхона, маъмурий бинолар барпо этилди. Вокзал қурилиши ҳам жадал суръатда амалга оширилмоқда. Йигирма миллатга мансуб 350 кишилик бошқармамиз коллективининг аксарияти ҳозир уй-жой билан таъминланган. Посёлкамизда ўрта мактаб, болалар боғчаси ташкил этилган. Энг муҳими барқарор, ўзаро жипслашган, аҳил қурувчилар коллективи вужудга келди.

Бригадаларимизда Ўзбекистон ССР ва республика Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллик юбилейи шарафига бошланган мусобақа қизғин тус олган. Владимир Тимофеев, Леонид Погреботко, Николай Андреев сингари коммунистлар бошлиқ бригадаларнинг аъзолари кунлик ва ойлик план топшириқларини ошириб бажаришмоқда. Ўзбекистонликларга мамнуният билан яна шуни билдиришим мумкинки, бошқармамиз коллективи 1982 йилнинг тўртинчи кварталидан бери Чита область Калар районидаги қатор меҳнат коллективлари ўртасида авж олган социалистик мусобақада муттасил ғолиблик қилмоқда.

Бошқармамиз коллективи олдида ҳали жуда катта вазифалар турибди. Келгуси йилдан иш ҳажмини кескин кўпайтирамиз. Ўн иккинчи беш йилликдан бошлаб ўзбекистонлик қурувчилар сони қарийб уч баравар ўсади. Куанда ва Лиеприндо посёлкаларида 50 миллион сўмлик қурилиш ишларини бажарамиз. Қарийб 12 минг аҳолига мўлжаллаб уй-жойлар, маданий-маиший объектлар қурамиз.

БАМ қурилиши бошланганидан бери ўн йилдан зиёдроқ вақт ўтди. Магистрал қурилишида ўзбекистонлик ёшларнинг бир неча минг нафари фаол иштирок этишди. Уларнинг кўпчилиги беш-олти йил меҳнат қилгач, ҳозир ўз уйларига қайтиб кетишган. Улар ҳам барча қурувчилар сингари ўзлари учун қадрдон бўлиб қолган, ҳаёт мактаби саналган бу қурилишни унутмайдилар. БАМ ҳақида гап кетса юраклари ҳаприқиб кетади. Узоқ магистралнинг қайси участкасига борманг, юртдошларимизни учратишингиз мумкин. БАМ қурилишида иштирок этаётганлар ҳақида ўйлар эканмиз, асримиз қурилишини барпо этишга биз, ўзбекистонликлар ҳам катта ҳисса қўшганлигимиздан беҳад фахрланамиз.

Анвар РИЗАЕВ,
«УзБАМстрой» қурилиш-монтаж бошқармаси бошлиғи, ВЛКСМ Марказий Комитетининг БАМ қурилишидаги штаби аъзоси.

ТАЙГАДА ЎЗБЕК ПОСЁЛКАСИ

Тўрт йилча муқаддам институтимиз қошида БАМда қуриладиган объектлар лойиҳасини яратиш билан шуғулланадиган махсус устахона ташкил этилган эди. Қисқа вақт ичида Чита областининг энг узоқ, кимсасиз ҳисобланган Куанда номи билан аталадиган посёлкаси қурилишининг лойиҳа чизмаларини ишлаб чиқдиқ. Устахонамизда ўн етти нафар меъмор ва инженер меҳнат қиляпти. Ўзбекистонлик бинокорлар барпо этаётган посёлкада ўн мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилади.

Архитектура ансамблида ҳар бири 5 қаватли 8 та турар жойлар алоҳида ўрин тутади. Унинг ташқи деворлари ўзбек миллий меъморчилиги анъаналари асосида рангли сополчалар воситасида тайёрланган безаклар билан қопланади. Шунингдек, ўн иккита икки қаватли турар жой ҳам қад ростлайди. 280 ўринли болалар боғчаси, 620 ўқувчига мўлжалланган ўрта мактаб биноларининг лойиҳаларини яратишда ҳам Сибирнинг қаҳратон қиши, серёғин баҳор ва кузининг ўзига хос «инжиқлик»лари ҳисобга олинган. Мактаб биноси уч ва тўрт қаватли корпуслар, ёпиқ бассейн, кенг ва чароғон мажлислар, спорт залларидан иборат бўлади.

Куандада асосан темирйўлчилар ҳамда яқин келажакда қурилиши мўлжалланган ёғочни қайта ишлаш корхоналари ишчилари ва инженер-техникларининг оилалари истиқомат қиладилар. Темир йўл локомотивлари бригадалари дам оладиган махсус меҳмонхона қурилади. Бир кунда 120 киши қатнаб даволанадиган амбулатория, ҳаммом, алоқа уйи, 400 ўринли клуб биноларини ҳам ўзбек бинокорлари барпо этишади. Қурилажак жамоат савдо маркази, кафе, «Ўзбекистон» меҳмонхонаси қурилишида миллий нақшлар, айниқса ўймакорлик санъати намуналаридан кенг фойдаланилади.

Шу кунларда ўзбекистонлик қурувчиларнинг асосий ишчи кучлари Куанда темир йўл вокзали ва Меҳнат шуҳрати рамзи монументини қуришга қаратилган. Ҳозир бинокорлар уни юксак суръат ва сифат, катта меҳр билан қуришмоқда. Чунки, ўзбекистонлик бинокор ва архитекторлар зиммасига масъулиятли вазифа юклатилган. Биз БАМ қурувчиларининг ўн йиллик машаққатли меҳнатлари зўр ғалаба билан якунланганлигини акс эттирувчи монументни барпо этишга муяссар бўляпмиз.

Ҳали устахонамиз ижодкорлари зиммасида кўп вазифалар турибди. Куанда посёлкасининг кейинги навбатида қуриладиган объектлар лойиҳаларини ҳам яратишимиз керак. Демак, ўзбекистонликларнинг Сибирь ўлкасини ўзлаштириш борасида олиб бораётган ишлари ҳали кўп йиллар давом этади.

Виталий ШТЕРЕНШИС,
«УзНИИПградостроительство» лойиҳа институти БАМ объектлари лойиҳаларини тузиш устахонасининг бош инженери.

СИБИРНИНГ ОЛТИН БЕЛБОҒИ

1. ЖАСОРАТ МАЙДОНИ

Самолёт ниҳоят керакли баландликка кўтарилгач, бир маромда уча бошлади. Йўловчилар ўзи билан ўзи овора. Шу пайт бирдан патир-путур овоз эшитилди. Олдинги қаторда қопчиғини қучоқлаб ўтирган киши бесаранжом қимирлади. Ҳатто ўрнидан ирғиб туриб кетди. Қўлидаги қопчиғининг оғзи очилиб, ерга тап этиб, бирин-кетин товуқ билан хўроз тушди. Уларни ушлаш учун талпинган йўловчининг қопчиғидан яна битта товуқ ерга тушди. Салондагилар бу воқеадан ҳанг-манг бўлиб қолишди: биров ўзини тўхтатолмай кулар, кимдир ороми бузилганидан норози тўнғилларди.

— Самолётга нималарни олиб чиқдингиз? — деди стюардесса. — Ким сизга рухсат берди?

Бу муомаладан йўловчининг жаҳли чиқди.

— БАМда ишловчига ҳамма нарса мумкин! — деди у атайлаб қизнинг асабини қитиқлаш учун. — Тайгада яшамоқчиману қачонгача тайёр гўшт олиб келишларини кутиб ўтираман.

Йўловчилар ўриндиқларнинг остига кирган, кимларнингдир устида учаётган товуқларни ушлаб, қопчиққа солишга ёрдамлашишди. Сўнг уларнинг суҳбат мавзуи паррандалар ҳақида борди. Кимдир аэрофлот тартибини бузган йўловчини койиди, бошқа биров Сибирда муқим қолмоқчи бўлган кишининг бу ишбилармонлигини кўкларга кўтариб мақтади.

— Қани энди унга ўхшаганлар кўпроқ бўлсайди, — деди тилла ҳал юритилган кўзойнакли киши. — Мамлакат Озиқ-овқат программасини амалга ошириш анча тезлашган бўларди.

Кейин билсам, кўзойнакли киши иқтисод фанлари доктори, ВАСХНИЛ ходими В. Габов экан. У БАМ зонасида ишлаб чиқарилаётган озиқ-овқат маҳсулотлари аҳоли эҳтиёжини қондира олмайди, деди. Шунинг учун олимлар бу ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш орқали картошка, сабзавотлар, озуқа экинлари етиштириш проблемалари устида изланиш олиб боришмоқда. Уларнинг тавсияларига кўра, яқин вақт ичида БАМ зонасида юзлаб совхозлар ташкил этилади. Чорвачилик ривожлантирилади. Мазкур ғоялар ҳаётга татбиқ этилса, ўлкада ҳозиргига нисбатан гўшт, сут, картошка, сабзавот маҳсулотлари етиштириш қарийб 5-8 марта кўпаяди. Бошқача қилиб айтганда, йилига 15-20 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади.

— Тайга абадий музлигу, тайга — умуман ўрмондан иборат-ку, — дея йўловчилардан бири олимнинг сўзларига эътироз билдирди.

— Тўғри, аммо шундай ерлардан ҳам унумли фойдаланиш йўллари қидириляпти — дея В. Габов яна қўшиб қўйди: — Айтганча, сизга музликлар ҳақида гапириб берайми?

Бир вақтлар аниқроғи, 1828 йилда Россия — Америка кампаниясининг хизматчиси инженер Федор Шеригин Ёқутистонда бўлганида сув олиш учун бир неча метр чуқурликда қудуқ қазибди. Бироқ, сув чиқмабди. Яна чуқурроқ қазибди. Яна сувдан дарак йўқ. Фақат музлаган тупроғу қум чиқибди, холос. Шеригиннинг ўжарлиги тутибди. Барибир сув чиқараман, деб онт ичибди. Ерни кавлата берибдию, сувдан дарак йўқмиш. Ниҳоят бир неча йиллар азоб чекиб, 116 метр чуқурликкача қудуқ кавлаттирибди. Лекин сувга етишмабди. Охири бор хону монидан айрилиб, амал-тақал қилиб Петербургга етиб олибди.

Россияда Ёқутистондан келган бу хабарга ишонишмабди. Шеригиннинг «уйдирмаси»ни фош этиш мақсадида А. Миддендроф бошчилигида юборилган экспедиция Сибирнинг бошқа ерларида ҳам текшириш ўтказиб, бу ўлкада фасл ва куннинг ҳароратидан қатъи назар ерости доимо тўнглаган ҳолда қоларкан, деган фикрга келибди.

Совет даврида музликлар ҳар томонлама пухта ўрганиб чиқилди. Олим Михаил Сумгин музликлар харитасини яратди. Бу ерларда ҳам юқори қаватли уй-жойлар барпо этила бошланди. БАМ қурилишига киришишдан олдин ҳам музликлар «сири»га яна калит солинди. Унинг «хулқ-атворини» яхшилаб ўрганиб олгач, пўлат излар ётқизишга киришилди.

Байкал—Амур магистралининг узунлиги деярли Тошкентдан Москвага қадар бўлган масофага тенг — яъни, 3200 километрни ташкил этади. У Иркутск, Бурятия, Чита, Амур областлари, Хабаровск ўлкасининг инсон қадами етиб улгурмаган ўрмонзорлари, дара ва тоғларидан ўтади. Сибирнинг пўлат белбоғи бу ўлканинг келажагини янада порлоқ қилади, Сибирдаги битмас-туганмас бойликлар кўзини очади! Усть-кутда кўмир, нефть, темир рудаси конлари топилган. Байкал кўли яқинидаги массивларда мис, мармар, Бурятияда асбест конлари борки, улар ҳали ишга туширилмаган. Чара, Чульман, Тиндадаги юқори коксли кўмир конларининг қалинлиги 50 метрдан зиёд. Бу ерлардан йилига 10 миллион тоннадан кўмир қазиб олса бўлади. Жанубий Якутияда эса Сибирь ва Узоқ Шарқни бемалол таъминлай оладиган, ҳатто чет элга экспорт қилиш мумкин бўлган кўмир запаслари бор. Чексиз-чегарасиз ўрмонларни айтмайсизми? Тўлқин уриб оқаётган ўнлаб дарёлардан фақат биттаси — Зея бағрида электростанция қурилса, йилига 1,5 миллион киловатт-соат энергия олинади. Магистрал ишга тушгач, бу бойликлардан самарали фойдаланиш истиқболлари очилади. БАМ — мамлакат мудофаа қудратини оширади!

БАМ зонасида йиллик ўртача об-ҳаво 4-6 даража совуқни ташкил этади. Қишда совуқ 55 даражагача пасаяди. Магистрал ботқоқликлар, дарё ва кўллар, тубсиз жарликлар лабидан ўтади. Машаққатли, лекин шарафли иш — магистрал қурилишини Ленин комсомоли оталиққа олгани бежиз эмас!

Магистрал қурувчиларининг дастлабки отряди ўн йил муқаддам — ВЛКСМ XVII съездидан сўнг — ғарбий участка бошланадиган Усть-кут шаҳрига келишган. Уларнинг сафларида ўзбекистонлик ёшлар ҳам бор эди. Бундан ўн йилча муқаддам Усть-кут шаҳрига келганимда ўзбекистонлик жуда кўп ёшлар билан учрашгандим. Уларнинг ичида турли миллат вакиллари бўлиб, ҳаммаларининг мақсадлари битта: асримиз қурилишида фаол иштирок этиш, йигирманчи ва қирқинчи йиллар қаҳрамонларининг шонли анъаналарини давом эттиришдан иборат эди. Улар — тошкентлик Тоҳир Дадабоев, самарқандлик Любовь ва Воҳид Акрамовлар, наманганлик Раиса ва Юсуф Хонбоевлар, хоразмлик Таисия ва Анатолий Сафоевлар, гулистонлик Аҳмад Абдиев, андижонлик Зокир Жалилов...

Ҳа, БАМ қурилишига илк бор отланган йигит ва қизлар жуда кўпчилик эди. Ҳамюртларимиз ҳозир поездлар тинимсиз ҳаракат қилаётган Усть-кут, Звезднийда пўлат излар ётқизишда, турар жойлар, маданий-маиший объектлар қурилишида ўрнак кўрсатишган эди. Мана, ўзбекистонлик дастлабки қалдирғочлар қурилишида иштирок этган БАМ йўлларидан магистралнинг саксонинчи йиллардаги қаҳрамонларига бинокорлик материаллари, озиқ-овқатлар, китоблар, гуллар, совға-саломлар... олиб ўтиляпти.

Самолёт пастлай бошлади. Ўзбекистонлик қурувчилар яшаб, меҳнат қилаётган янги маскан борган сари яқинлашмоқда...

А. НИЕЗОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

СОЦИАЛИЗМ ИДЕАЛЛАРИНИ ҚАРОР ТОПТИРАЙЛИК

Ўртоқ К. У. Черненконинг СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг 1984 йил 25 сентябрда бўлиб ўтган юбилей пленумида «Ҳаёт ҳақиқатини, социализмнинг юксак идеалларини қарор топтирайлик» мавзуида сўзлаган нутқи алоҳида китобча қилиб нашр этилди.

Китобчани Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

(ТАСС).

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ СССР КОСМОНАВТ-УЧУВЧИСИ ЎРТОҚ Л. Д. КИЗИМНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ ВА ИККИНЧИ «ОЛТИН ЮЛДУЗ» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

«Салют-7» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида узоқ муддатли космик учишни муваффақиятли амалга оширганлиги ҳамда бунда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун Совет Иттифоқи Қаҳрамони СССР Космонавт-учувчиси ўртоқ Леонид Денисович **Кизим Ленин** ордени ва **иккинчи «Олтин Юлдуз»** медали билан мукофотлансин.

Совет Иттифоқи Қаҳрамони ўртоқ Л. Д. Кизим жасоратини нишонлаш юзасидан қаҳрамоннинг юртида унинг бронза бюсти ўрнатилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ЧЕРНЕНКО.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.
Москва, Кремль.
1984 йил 2 октябрь.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

КОСМОНАВТ-УЧУВЧИ ЎРТОҚ В. А. СОЛОВЬЕВГА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Салют-7» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқат комплексида узоқ муддатли космик учишни муваффақиятли амалга оширганлиги ҳамда бунда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун космонавт-учувчи ўртоқ Владимир Алексеевич **Соловьевга Совет Иттифоқи Қаҳрамони** унвони берилиб, Ленин ордени ва «Олтин Юлдуз» медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ЧЕРНЕНКО.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.
Москва, Кремль.
1984 йил 2 октябрь.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

КОСМОНАВТ-УЧУВЧИ ЎРТОҚ О. Ю. АТЬКОВГА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Салют-7» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида узоқ муддатли космик учишни муваффақиятли амалга оширганлиги ҳамда бунда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун космонавт-учувчи ўртоқ Олег Юрьевич **Атьковга Совет Иттифоқи Қаҳрамони** унвони берилиб, Ленин ордени ва **«Олтин Юлдуз»** медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ЧЕРНЕНКО.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.
Москва, Кремль.
1984 йил 2 октябрь.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ В. А. СОЛОВЬЕВГА «СССР КОСМОНАВТ-УЧУВЧИСИ» УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Салют-7» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида космик учишни амалга оширганлиги учун ўртоқ Владимир Алексеевич **Соловьевга «СССР космонавт-учувчиси»** унвони берилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ЧЕРНЕНКО.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.
Москва, Кремль.
1984 йил 2 октябрь.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ О. Ю. АТЬКОВГА «СССР КОСМОНАВТ-УЧУВЧИСИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Салют-7» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида космик учишни амалга оширганлиги учун ўртоқ Олег Юрьевич **Атьковга «СССР космонавт-учувчиси»** унвони берилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ЧЕРНЕНКО.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.
Москва, Кремль.
1984 йил 2 октябрь.

ПАХТА ТЕРИМИ СУРЪАТИ ВА СИФАТИНИ ОШИРАЙЛИК

(Боши биринчи бетда).

соҳасида қунт билан иш олиб бориш зарур. Ҳар бир пахта заводи тола ишлаб ва бошқа маҳсулот ишлаб чиқариш кунлик ва ойлик топшириқларини бажариши ва ошириб бажаришига, йўл қўйилган қолоқликни тезроқ тугатишига эришиш лозим.

Пахтани машинада теришни ташкил этиш билан бир қаторда уни қўлда териш суръатларини кучайтириш зарур. Бунинг учун барча мавжуд ишчи кучидан самарали фойдаланишга эришиш керак. Ҳар бир колхозчи, совхоз ишчиси, шунингдек уларга ёрдамга келган шаҳарликлар етиштирилган бутун ҳосилни ёғингарчилик кунлари бошлангунга қадар териб олиш учун энг юқори меҳнат унумдорлиги билан ишлашлари керак. Айни вақтда қуритиш-тозалаш цехларини иккинчи эшелон машиналари — подборщиклар, кўрак териш ва кўрак чувиш агрегатларини тахт этиб қўйиш тўғрисида ғамхўрлик қилиш зарур.

Йиғим-терим кампаниясининг муваффақияти партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва сиёсий ишлари даражасига, совет, касаба союз, комсомол органлари, хўжалик раҳбарларининг аниқ ишлашига боғлиқдир. Шу кунларда коммунистлар ва комсомолларнинг авангардлик ролини ошириш, теримда қатнашаётган барча кишиларга эътиборли ва ғамхўр бўлиш муҳимдир.

Деҳқончиликнинг бошқа тармоқларида ҳам ишлар суръатини ошириш керак. Областда дон учун маккажўхори йиғиштириб олиш кечиктириб юборилди, шолипояларда ишлар суст олиб борилмоқда. Мева ва сабзавот маҳсулотларини тайёрлашни, уларни қишга сақлаш учун ғамлашни кучайтириш, картошка тайёрлашни кўпайтириш учун чоралар кўриш зарур. Бу йилги қишловни муваффақиятли ўтказиш ҳамда ферма маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш планларини бажариш энг муҳим вазифадир. Чорвачиликнинг аҳволи учун, план ва давлат интизомига риоя этиш учун хўжаликлар раҳбарларига нисбатан талабчанликни ошириш, ем-хашак запасини кўпайтиришга оид ғоят қатъий чоралар кўриш лозим. 1985 йил ҳосили учун кузги-қишки агротехника тадбирларини ўтказишга доир ишларни ҳам кучайтириш, кузги дон экинлари экишни ўз вақтида тамомлаш, ҳосилдан бўшаган ерларни ҳайдашни жадаллаштириш, шудгорга солиш учун етарли миқдорда ўғит тўплаш, ер ҳайдов тракторларини тахт қилиб қўйиш керак.

Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов ва сўзга чиққан бошқа кишилар кўчма Қизил байроқни қабул қилиб олар эканлар, Тошкент областининг пахтакорлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг Пленумлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми ўртага қўйган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун барча ишларни қиладилар, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигини меҳнатда янгидан янги муваффақиятлар билан нишонлайдилар, деб ваъда бердилар. (ЎзТАГ).

„ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 2 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Фарғона	3,00	49,80	0,96	6,00
Андижон	2,75	43,24	1,77	12,85
Тошкент	4,10	42,06	3,92	36,08
Наманган	2,93	37,04	1,80	10,37
Сурхондарё	2,65	35,72	3,18	21,54
Бухоро	1,70	32,05	0,42	3,17
Хоразм	2,52	27,46	0,93	3,44
Самарқанд	2,18	26,31	0,93	3,99
Навоий	1,38	24,58	0,38	1,07
Қашқадарё	1,23	19,71	0,39	1,80
ҚҚАССР	1,91	16,91	1,30	4,37
Жиззах	2,31	15,08	2,62	15,06
Сирдарё	2,37	12,19	2,40	6,48
Республика бўйича:	2,42	30,47	1,68	10,33
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Сурхондарё	3,08	39,06	4,56	31,00
Наманган	2,00	37,72	—	—
Навоий	1,30	24,76	—	—
Бухоро	1,13	22,40	—	—
Қашқадарё	1,14	14,85	0,05	0,23
Республика бўйича:	2,28	30,07	2,40	16,23

ШАҲДАМ ОДИМЛАР

ГУЛБАҲОР. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун курашаётган Янгийўл райони меҳнаткашлари пахта йиғим-теримини кун сайин кучайтирмоқдалар. Район бугунгача пахта тайёрлаш йиллик планини деярли 41 процент бажарди. Кунига тайёрлов пунктига 3,3-3,5 процентдан юқори сифатли «оқ олтин» жўнатилмоқда.

Социалистик мусобақада «Коммунизм» колхози олдинда бораётир. Бу хўжалик ҳозиргача йиллик планини 60 процент адо этди. Кунлик ўсиш 3,5-4 процентдан зиёд бўляпти. Ленин номли, Ҳ. Турсунқулов номли, «Интернационал» колхозларида ҳам суръат тобора кўтарилмоқда.

КЛАССИКЛАР МЕРОСИ КЎРСАТКИЧИ

● **Республика давлат китоб палатаси Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига бағишлаб «Марксизм-ленинизм классикларининг асарлари» деб аталган библиографик кўрсаткични босмадан чиқарди.** Унда марксизм-ленинизм классикларининг 1917 йилдан 1984 йилгача Ўзбекистонда нашр этилган асарлари ҳақида маълумотлар бор.

Карл Маркс, Фридрих Энгельс, Владимир Ильич Лениннинг асарлари бугунги кунда республика коммунистларининг, барча меҳнаткашларининг доимий фойдаланиладиган китобларидир. Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистонда уларнинг 746 та асари ўн ярим миллион нусхадан ортиқ умумий тираж билан нашр этилди.

«Коммунистик партия манифести» биринчи марта Тошкентда 1917 йилда нашр этилган эди. Кейинчалик бу асосий программ асар республикада ўзбек, рус, қорақалпоқ ва уйғур тилларида йигирма марта босилиб чиқди. Карл Маркснинг «Капитал» асари уч марта, Фридрих Энгельснинг «Анти-Дюринг» асари беш марта нашр этилди. В. И. Лениннинг тўртинчи 45 томлик Асарлар тўплами ва бешинчи 55 томлик Тўла асарлар тўплами ўзбек тилида чоп этилди. Лениннинг айрим асарлари кўп марталаб нашр этилди. Республикада марксизм-ленинизм классикларининг асарлари қозоқ, тожик, туркман, араб ва ҳинд тилларида ҳам босмадан чиқарилди.

Библиографик кўрсаткич Ўзбекистон ССР Давлат китоб палатасининг ва КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институтининг филиали — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институтининг китоб фонди асосида тузилган.

(ЎзТАГ).

ЁЗУВЧИ МИНБАРИ

„ОҚ ОЛТИН" КАРВОН-КАРВОН

УЙҒУН,
Ўзбекистон ССР халқ шоири.

ОЛТИН КУЗ. Яна йилнинг айни ғайратталаб, авжи қайноқ палласи келди. Бободеҳқоннинг йил бўйи чеккан захматлари, манглай тери оқ-оппоқ пахтага айланди, далалар чаман-чаман. Мана шу — пахта, меҳнати оғир, салмоғи енгил пахта бизнинг ғуруримиз, ифтихоримиз!

Йил — ўн икки ой қаерда бўлманг, ишчилар даврасидами ё студентлар орасида, чўпонлар суҳбатидами ё олимлар гурунгида, гап айланиб бориб пахтага тақалади, об-ҳаво оғир келса, ҳамма бирдек: «Бу йил қандоқ бўлар экан, а?» деб ташвишланади, ғўзанинг ривожи яхши бўлса, оддий йўловчи ҳам ғурурланиб дейди: «Бу йил пахта яхши бўлади!»

Дарҳақиқат, биз учун сув билан ҳаво қандай бўлса, пахта ҳам шундай, у ҳаётимизнинг мазмунига айланган. Ана шунинг учун йиғим-терим чоғида меҳмоннавозликни энг хуш кўрадиган халқимиз меҳмондорчиликни ҳам, тўю ҳашамларни ҳам бир четга йиғиштириб қўяди, барча бир ёқадан бош чиқаради ва бор куч чўнг хирмон уюшга сафарбар этилади. Ҳа, саксон яшар оқсоқолларимизнинг, ўқувчиларимизнинг этак тутиб, пайкалга чиқиши шундан. Қаёққа қараманг:

Катта мусобақа. Иш қизиган.
Ишда колхозчилар бариси...
Барчаси шод, барчаси тетик,
Шараф, обру учун курашда...

Юксак «оқ олтин» хирмони бунёд этиш учун кураш — шараф, обрў учун курашдир. Бу умумхалқ курашидан четда туришга бирор бир кишининг маънавий ҳаққи йўқ!

Пахта! Мана шу бир сўзнинг ўзи оламча маъно ташийди. Пахта! Сув билан ҳаво қандай бўлса, у ҳам шундай, дедим, йўқ, пахта фақат биз учун эмас, бутун инсоният учун ҳам шундай қимматлидир. Пахта мислсиз қудратга эга, ахир биз шуни деб Мирзачўлни, Қарши чўлларини ва яна кўплаб саҳроларни кўрган кўз қувонадиган гулистонларга айлантирдик. Ахир, ҳар йили дунё миқёсида тайёрланадиган тўқимачилик толаларининг қарийб ярмини ана шу ноёб пахта толалари ташкил этади-да!

ПАХТА ТАРИХИ бутун бир тарих: «Ўзбек Совет Энциклопедияси»да қайд этилишича, ҳозирги Ўзбекистон территориясида бундан икки минг йил илгари ҳам пахта толадан ип йигирилган ва газлама тўқилган. Амударё, Сирдарё, Мурғоб ва Зарафшон дарёлари водийларидаги милоддан аввал, уч-тўртинчи асрларга оид манзилгоҳлардан чигит ва ип газлама парчалари топилган. Бешинчи-олтинчи асрлардаёқ Марв, Бухоро, Самарқанд, Фарғона, Хоразм ва бошқалар пахта ипидан тўқилган матолари билан шуҳрат қозонган... Бундан юз йил муқаддам Қўқонда, сўнг Тошкентда ёғ заводлари қурилган. Пахтачилик тарихига назар ташлар бўлсак, 1918 йил В. И. Ленин Туркистонда суғориш ишларини ташкил этиш учун эллик миллион сўм ажратиш ҳақидаги декретга, 1920 йил Туркистон ҳамда Озарбайжонда пахтачиликни ривожлантириш ҳақидаги махсус қарорларга имзо чекиши бу соҳанинг мисли кўрилмаган ютуқларга эришишини таъминлади. [illegible] «Теримчи қиз қўшиғи». Бу — пахта мавзуида ёзилган юрагимга яқин шеърларимдан бири. Унда теримчи қиз шундай дейди:

Қўшиқ айтсам ҳаққим бор.
Юртнинг шаҳло кўзиман.
Планини бажарган
Қаҳрамоннинг ўзиман.
...Эл ичра достон бўлган
Шуҳратим бор, шоним бор.
Ишлагайман халқ учун,
Токи танда жоним бор.

Бизда теримчи қизлар чиндан ҳам ана шундай меҳнат қилишади, қувончлиси шундаки, уларнинг меҳнати шарафга лойиқдир: пахта толасидан 50 га яқин, чигитидан 45 дан зиёд, ғўза барги, пояси ва пўстлоғидан 100 дан ошиқ маҳсулот тайёрланади, ҳазилакам гап эмас бу!

ПАХТА МЕҲНАТКАШ қўлларни ардоқлайди, унинг ана шундай ажойиб хислати бор. Пахтам деб ёниб яшаган икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охуновани дунё аҳли билар эди, пахтага меҳри ва меҳнати туфайли Турсуной Охунова каби қадр-қиммат топганлар республикамизда оз эмас. Айни кунларда ҳам ким пахтам деб куйиб-пишаётган бўлса, унинг номи эл қулоғига етиб бориб турибди. Ҳадича Нурматова, Мадина Мадриддинова, Рисолат Шукуралиева — Хатирчида ана шундай қизлар бор, улар Карл Маркс номли колхозда меҳнат қилишади. Бу теримчи қизлар ҳар куни 200-210 килограммдан ошириб пахта теришмоқда, лафзи ҳалол, юзи оқ бу теримчиларимиз ҳалол меҳнатлари билан донг таратишмоқда.

Куни кеча радиодан бир хабар тингладим: «Нарпай районидаги «Иттифоқ» колхозининг Ҳусан Ҳамроев бошлиқ бригадаси пахтакорлари йиллик планни ошиғи билан бажардилар». Азаматлар 120 гектар қўриқ ерга чигит қадашган экан, шу кунларда эса ҳосилдорликни ўттиз центнердан ошириш учун курашишаётган экан, шу бригаданинг Ҳурмат Зулфиқорова, Собира Хўжаева каби теримчи қизлари ҳам 210-220 килограммдан ошиқ пахта теришаётган экан ҳар куни! Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин ва мана шундай тиниб-тинчимас, қалби қайноқ теримчи қизларимиз орасидан эртанги кунда Турсуной Охуновадек донгдор пахтакорлар етишиб чиқса, не ажаб!

Хаёлингда кезар икки нарса,
Икки нарса кўнглингга яқин.
Бири сўз беришган, суюшган ёр,
Бири колхоздаги ПАХТАЗОР.

Менинг назаримда, шундай. Шу кеча-кундузда далаларда ҳормай-толмай пахта тераётган ёш-яланглар учун энг ардоқли ва азиз нарсалар, бу ПАХТА ва ЁР ишқи, пахта ишқи ҳам ёр ишқидан кам эмас, шу иккаласи уларга қанот бўлади, шу иккаласи хонадонларни чароғон этиб, дилларни ёриштириб туради. Ана шундан илҳом олган ўрта чирчиқлик Рустам Абдураззоқов, Ғулом Усмонов каби «зангори кема» капитанлари ҳар куни бункердан 10-15 тоннадан ошириб дурдона бўшатишмоқда. Уларнинг самарали улушлари туфайли Охунбобоев номли колхоз хирмони кун сайин, соат сайин юксалаётир.

МЕҲНАТ БИЗНИНГ қон-қонимизга сингиб кетган, меҳнатсиз топилган нон [illegible] «Нарпай» совхозининг биринчи бўлимини бошқаради. Бўлим пахтакорларининг турмуш тарзи ҳавас қилгулик, азаматлар ҳар йили эллик центнердан ошириб «оқ олтин» етиштирадилар, гарчи бу кўрсаткич салмоқли бўлса-да, унда ҳеч қандай кўзбўямачилик йўқ. Хўш, улар бунга қандай муваффақ бўлишаётир? Бўлим бошқарувчиси Ленин ордени нишондори Толиб Ғафуров Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, у урушда кўп жойидан яраланган, шу осколкалар ҳар йили уни безовта қилиб туради. У эса даволаниш ўрнига пайкал кезади, «хирмонимизнинг кун сайин юксалиши менга шифо бўлади», дейди. Марди-майдонлар деганда мен ана шундай кишиларни кўз олдимга келтираман. Бундай кишиларнинг еган нони ҳам, орттирган обрўси ҳам ҳалол, уларнинг ҳаёти ёш пахтакорларимиз учун ажабтовур мактаб, ҳа, ибрат мактабидир. Ғафуров кабилар республикамизда оз эмас, Қумқўрғон районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдуғаффор Хўжаназаров бошлиқ бригадаси заршунослари бу йил ҳар гектар ердан 50 центнердан ҳосил олиш учун курашаётир. Шу кунларда бригаданинг толмас аъзолари йиллик планни бажариб, мажбурият ҳисобига «оқ олтин» топширишмоқда. Уларнинг шижоатига гувоҳ бўлган ҳар қандай киши, «балли сизга, азаматлар!» дейди.

Ғиждувон районидаги Айний номли колхознинг Раҳмат Қобилов бошлиқ бригадаси заршунослари ҳар куни йиллик планнинг 4,5-5 проценти миқдорида пахта тайёрлаб, барчага ибрат бўлаётир, дилларни қувонтираётир. Ана шулар ҳақида — шу куннинг қаҳрамонлари ва уларнинг ҳайратомуз ишлари ҳақида ўйлаганингда, кўнглинг яйраб кетади. Ҳолбуки, ҳали республикамизда йиллик планнинг атиги тўрт-беш проценти миқдорида пахта топширган районлар ҳам бор. Мирзачўл, Меҳнатобод, Толлимаржон, Нукус районларининг раҳбарлари:

Нега районимиз ҳамон орқада!!
Нега рўйхатнинг охиридамиз!!
Бизда ҳам бор ахир барча шароит!..
Айб кимда! Айб нимада! — дея ўйлаб кўрадиган пайт келди.

ДЕҲҚОН УЧУН қулай келган йилнинг ўзи йўқ. Об-ҳаво туғдирган қийинчиликлар, сув тақчиллиги ўз йўлига, булар бизнинг улуғ ишимиз — улкан «оқ олтин» хирмони бунёд этишимизга монелик қилолмайди. Айниқса, бу йил. Ахир, она диёримизнинг, серқуёш республикамизнинг қутлуғ олтмиш йиллик тўйи нишонланадиган йилда биз барча ютуқларимизни дўстларга намойиш этишимиз лозим-ку! Ўзбекистоннинг юбилей йилги улкан «оқ олтин» хирмонини муддатидан эрта бунёд этиш, тўйга тўёна тайёрлаш нафақат бобо деҳқоннинг, балки ҳар биримизнинг виждоний бурчимиздир.

Айни кунларда юрагида ўти бор ҳар бир кишининг ўрни пахтазордир. Йил бўйи манглай тери билан суғориб, юрак тафти билан етиштирилган дурдонамизни тез ва кўнгилдагидек йиғиб-териб олишдан, эл-юрт, Ватан олдида юзимиз ёруғ бўлишидан кўра шарафлироқ вазифа йўқ. Азизлар, жонбозлик кўрсатадиган, мард майдонда синаладиган палла бу, шубҳа йўқки, меҳнат жасоратимиз Ҳо[illegible]га уланиб кетади.

Хормангиз энди, марду майдонлар!

Арнасой районидаги Тимошенко номли совхознинг коммунист Аббос Жалилов етакчилик қилаётган 8-бўлим дала гвардиячилари теримни кун сайин қизитмоқдалар. Пахтазорларда 12 та терим агрегати юксак унум билан ишлатилаётир. Мирза Улуғмуродов, Эшим Тўрабеков, Муртоз Жиянов, Мустафо Эргашев сингари илғор механик-ҳайдовчилар «зангори кема»лар бункеридан кунига 7-8 тоннадан «оқ олтин» тўкишга муваффақ бўлишмоқда. Суратда: теримда пешқадамлик қилаётган механизаторлардан М. Улуғмуродов, Э. Тўрабеков, М. Жиянов ва М. Эргашев ўртоқлар пахтазорда.

К. Жўрақулов фотоси.

Электрониканинг актуал проблемалари

2 октябрь куни Тошкентда эмиссион электроникага бағишланган Бутуниттифоқ кенгаши очилди. Ўзбекистон пойтахтига шу билан учинчи бор мамлакатнинг илм-фан ана шу ёш тармоғида шуғулланаётган атоқли олимлар келишди.

Бу галги учрашувда қатнашаётган Москва, Ленинград, Украина, Белоруссия, Урал, Сибирь, Узоқ Шарқ ва Болтиқ бўйи илмий-тадқиқот ташкилотларининг вакиллари тўрт кун мобайнида эмиссион электроникага оид тадқиқотларнинг асосий йўналишларини муҳокама қиладилар. Улар шу кунларда ишлаб турадиган еттита секцияда 700 га яқин доклад ва ахборотни тинглаб, муҳокама қиладилар.

Кенгаш программасига қаттиқ жисм ва қопламалар юзи структураси ҳамда электрон хусусиятларини, юзанинг ионлашуви, лазер нури таъсиридаги эмиссия ҳодисаларини, шунингдек атомлар, ионлар, электронлар ва позитронларнинг қаттиқ жисм юзи билан ўзаро таъсирида содир бўладиган жараёнларни ўрганиш масалалари бор. Ана шу тадқиқотларнинг натижалари электрон саноатда, металлургияда ва саноатнинг бошқа тармоқларида қўлланилади.

Кенгаш ишида СССР Фанлар академиясининг академиги, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Д. Девятков қатнашмоқда.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШМОҚДАЛАР

ТАСС таклифига биноан мамлакатимизга келган Индонезия Антара информация агентлигининг бош директори авиация вице-маршали Ш. Трангтоно ва шу агентликнинг маъмурий директори И. Албанжар Ўзбекистон ҳаёти билан танишмоқдалар.

Индонезиядан келган меҳмонлар «Ташсельмаш» заводида бўлиб, бу ерда пахта териш машиналарини ишлаб чиқариш жараёни билан танишдилар, Ўзбекистон информация агентлиги ҳамда «Совет Ўзбекистони» газетаси редакциясида журналистлар билан учрашиб, суҳбат қилдилар.

Меҳмонлар Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини бориб кўрдилар, Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар. Тошкент шаҳар ижроия комитетида суҳбат бўлиб ўтди. Индонезиялик журналистлар Тошкент районидаги «Ленин йўли» колхози меҳнатчиларининг ҳаёти билан ҳам танишдилар.

(ЎзТАГ).

ҲИСОБЛАШ ТЕХНИКАСИНИНГ ЭНГ МУҲИМ ПРОБЛЕМАЛАРИ

2 октябрь куни Тошкентда ҳисоблаш техникасининг бир қатор энг муҳим проблемаларига бағишланган халқаро кенгаш очилди. Кенгаш қатнашчилари — социалистик мамлакатлар фанлар академияларининг вакиллари уч кун мобайнида ҳисоблаш машиналарида ахборот йиғиш ва тўплаш, мана шу ахборотни электрон ҳисоблаш машинаси хотирасида сақлаш ҳажмини ошириш, маълумотлар юборишнинг маҳаллий системаларини вужудга келтириш вазифаларини, янги авлод ҳисоблаш машиналарини яратиш билан боғлиқ масалаларни муҳокама қиладилар.

(ЎзТАГ).

ФИЗИК ОЛИМЛАР УЧРАШУВИ

2 октябрь куни Тошкентда ўз ишини бошлаган Бутуниттифоқ илмий-методик семинари кун тартибига халқаро ядро информацияси системасига мувофиқ ахборот таъминоти самарадорлигини ошириш ва маълумот юборишни автоматлаштириш йўлларидан иборат асосий проблемалар киритилди.

Семинар қатнашчилари — Москва, Ленинград, Киев, Минск ва мамлакатнинг бошқа шаҳарлари олимлари билан мутахассислари тўпланган тажрибани ўртоқлашадилар, мамлакат ва айрим республикалар миқёсида системани такомиллаштириш йўлларини белгилайдилар.

(ЎзТАГ).

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК

«Астрон-1» совет астрофизик станцияси биринчи марта олимларнинг турли космик объектларни — юлдузлар, пульсарлар, квазарларнинг рентген ва ультрабинафша диапазонлардаги нурланишларини тадқиқ этишларига имкон берди. Бунга станция ичида ўрнатилган иккита телескоп ёрдамида эришилди. Бу телескоплардан бирини совет ва француз олимлари биргаликда ятратдилар. Самарқандда ўз ишини тамомлаган Совет Иттифоқи ва Франция мутахассисларининг кенгашида ана шу ҳақда гапирилди.

Учрашувда «Венера — Галлей кометаси» программаси асосида иккита совет планеталараро станциясини учиришга тайёрлаш масаласи ҳам муҳокама қилинди. Ана шу станциялар ёрдамида космик фазони ўзлаштириш тарихида илк бор Ернинг сунъий жисми кичик планета — машҳур ва кўп жиҳатдан сирли Галлей кометаси билан яқинлашади ва уни тадқиқ этади. Мазкур станциялар Ернинг энг яқин қўшниси бўлган Венера планетасини ҳам ўрганишни давом эттиради.

Совет ва француз олимлари бундан ташқари космик материалшунослик ва алоқа соҳасида биргаликда олиб борилган ишлар якунларини таҳлил этдилар, бу борадаги ишларни янада чуқурлаштириш ва кенгайтириш йўллари белгиланди.

— Кенгашни муваффақиятли ўтказишга кўмаклашган кўпгина омилларни айтиб ўтиш мумкин, — деди ЎзТАГ мухбирига совет делегациясининг бошлиғи, «Интеркосмос» кенгашининг раиси, СССР Фанлар академиясининг вице-президенти, академик Владимир Александрович Котельников. — Булардан энг муҳими — мамлакатларимиз олимлари ҳамда мутахассисларининг кўп йиллик ва самарали ҳамкорлигидир. Ўтмишнинг ажойиб астрономи Улуғбек Ватанидаги бу галги учрашув биргаликдаги ишларга сўзсиз қўшимча омил бағишлайди.

— Совет ҳамкасбларимиз бажараётган илмий ишларнинг юксак сифатини алоҳида таъкидлашни истардим, — деди Франция делегациясининг бошлиғи ва Франция Космик тадқиқотлар миллий марказининг бош директори Фредерик Д'Аллест. Симпозиумда инсоннинг космик фазода узоқ вақт бўлишига бағишланган докладлар алоҳида қизиқиш уйғотди. Бунда «Салют» совет орбитал станциялари экипажларининг аъзолари катта ҳажмдаги ахборотларни олиб турдилар. Учрашув ғоят самарали ўтди.

Совет турмуш тарзи

ОИЛА ДОВРУҒИ

Педагог Оллобергановлар хонадонидамиз. Оила бошлиғи Саид ака дилкаш, меҳмондўст одам. У билан бир марта мулоқотда бўлган киши яна учрашиш ва суҳбатлашишни ҳавас қилади, пурҳикмат сўзларидан кўнгил ҳузурланади.

— Саид ака, оилангиз довруғи оламга таралибди, фахрланса арзийди. Хорижий мамлакатларда ҳам дўстлар орттиряпсиз, тўғрими?

У кулимсираб, бир лаҳза истиҳола қилди. Табиий камтаринлик аломати чеҳрасидан сезилиб турар, ўзи ва оиласи хусусида гапиришга шошилмасди.

— Бизникига ўхшаш оилалар талай. Бир томондан қувондим, бир томондан ўйлаб қолдим. Ҳаммамиз ҳам касбимиз билан фахрланамиз. Ҳаётингни ёш авлод тарбиясига бағишлаш, келажак учун хизмат қилишдан ҳам юксак бахт борми? Оиламиз довруғи тўғрисида гапирдингиз. Заррада қуёш акс этганидек, Ўрта Осиё республикаларида муаллимлар ҳаёти хоразмлик ўқитувчи оиласи — бизнинг хонадонимиз тимсолида кўрсатиб берилибди. Яхшиси, мана бу журналларни кўздан кечира қолинг.

АПНнинг хорижий мамлакатлар учун нашр қилинган журналларини варақлаймиз. Польша, Ҳиндистон, Мексика, Аргентина, Колумбия, Франция, Норвегия, Осиё ва Африкадаги қатор мамлакатлар халқлари тилларида чоп этилган журналлар саҳифаларида хоразмлик педагог оиласи турмуши тўғрисида ҳикоя қилувчи очерк, фотосуратлар кўзга ташланади. АПН мухбири Елена Зонина очеркида социалистик Ўзбекистоннинг қадимий ва навқирон ўлкаси Хоразм, унинг маркази Урганч шаҳри манзаралари, педагог Оллобергановлар оиласи портрети, совет турмуш тарзининг характерли қирралари ҳаққоний, жозибали чизиб берилган.

Оила аъзолари жам бўлганда уларнинг қувноқлиги, шодиёна кайфияти яна ҳам ортади.

Шундай савол туғилади: Оллобергановлар оиласи АПН мухбирининг эътиборини нега ўзига жалб этди? Бунинг бирон сабаби борми ёки тасодифми?

Е. Зонинанинг ҳикоя қилишича, математика фани отаси Ал-Хоразмийнинг 1200 йиллик юбилейи арафасида у Хоразмда бўлган. Ўшанда Урганч шаҳрининг хушманзара жойида ўрнатилган буюк аллома ҳайкалини зиёрат қилгани келади. Бир гуруҳ ёшлар ёдгорлик ансамблини саришта қилишаётганди. Чуст дўппи кийган отахон уларга йўл-йўриқ кўрсатар, нималарнидир уқтирарди.

— Меҳмонга ўхшайсиз, хуш келибсиз! Қалай, ёдгорлик маъқулми? — сўради Саид ака.

Е. Зонина билан тасодифий учрашув, самимий суҳбат бир неча дақиқа давом этди.

— Мен қурилиш техникумида ишлайман. Булар — талабаларим. Азиз меҳмонимиз бўлсангиз бафуржа гурунглашардик. — деди Саид ака.

Меҳмон бу таклифни бажонидил қабул қилди. Кейинги учрашув, мароқли суҳбатлар, оиланинг оддий бир куни таассуротлари Е. Зонина очеркининг туғилишига сабаб бўлди.

Эндиги ҳикоямиз Оллобергановлар оиласи тўғрисида. Очиғини айтганда, Урганч шаҳрининг Навоий кўчасидаги бу уйда жамиятимизнинг ҳамма қатори аъзолари, оддий, заҳматкаш кишилар истиқомат қилишади. Оила отахони — Саид ака, онахони — Таскира опа. Ўғиллар, қизлар, келинлар. Уларнинг кўпчилиги педагог. Чуғурчиқ неваралар — оила қувончи, сулоланинг келажаги.

Саид акани Урганч шаҳрида ҳамма танийди. Балки халқ хизматкори — 1947 йилдан буён шаҳар Советининг доимий депутати, шаҳар партия комитети аъзоси бўлгани, Ўзбекистон Компартияси XX съездига делегат қилиб сайлангани учундир. Ёки Ленин номли ўрта мактабда, қурилиш техникумида узоқ йиллар ишлаб, минглаб ёшларга етуклик аттестати, диплом топширгани учунмикин? Ҳа, педагогик фаолияти, ижтимоий бурчга садоқати туфайли у элда обрў-эътибор қозонган. Шу билан бирга, қалби қуёш педагогни ҳамшаҳарларига азиз, қадрдон қилиб қўйган бошқа омиллар ҳам бор. Булар — унинг одамшавандалиги, гўзал инсоний фазилатлари.

Одамлар таржимаи ҳолини мамлакат тарихидан, халқ тақдиридан ажралган ҳолда тасаввур қилиб бўлмайди. Саид аканинг таржимаи ҳоли ҳам шундай. Педагогика институтидан фронтга отланди, Улуғ Ватан уруши окопларида тобланди. Сталинградда бўлган жангда контузия бўлиб, госпиталда даволанди. Урушдан кейинги даврда ўқитувчи, мактаб директори бўлиб ишлади. Ўн тўққиз йилдан буён Урганч қурилиш техникуми директори. Бутун билими ва тажрибасини халқ хўжалиги учун малакали бинокор кадрлар тайёрлашга бағишламоқда.

Эгалланган билим, эришилган натижа билан қониқмаслик, ўз устида тинмай ишлаш, изланиш — ҳақиқий педагогга хос хислат. Саид ака ўз билимини такомиллаштира бориб, ёши ошиб қолган бўлса ҳам аспирантурада сиртдан ўқиди, диссертация ёқлаб, педагогика фанлари кандидати илмий даражасини олди. Самарали педагогик фаолияти учун Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи фахрий унвонига сазовор бўлди.

Оллобергановлар оиласи — том маънода педагоглар оиласи. Саид аканинг рафиқаси Таскира опадан фарзандлари ҳақида сўраганимизда, шундай деди:

— Уларнинг сонини аниқ айтиш қийин. Ахир, ўзим ўқитган ёшларнинг ҳаммаси фарзандларим-ку. Шогирдларимни ўғил-қизларимдан кам кўрмайман.

Ҳақиқий педагогнинг юрак сўзлари бу. Таскира опа билан Саид аканинг ҳаёт йўли — оила аъзоларига, шогирдларига ибрат. Тўнғич ўғли Оллоназар Москвада таҳсил кўрган олий маълумотли инженер. Ўқитувчи бўлиб ишлаб, ёшларга техника таълими берди, Совет ташкилоти аппаратига ишга таклиф қилинди. Ўртанча ўғли Бахтиёр билан келини Роза олий маълумотли педагог, Тошкент давлат университетини бир вақтда тамомлашган. Кенжатойи Алишер педагогика институти талабаси, бўлғуси ўқитувчи. Катта қизи Раъно адабиётшунос, педагогика фанлари кандидати, пединститутда кафедра мудири. Яна бир қизи Дилором бу йил диплом олади, олий маълумотли ўқитувчи бўлиб етишади. У қишлоқ мактабига йўлланма олмоқчи.

Оилада тотувлик, ўзаро ҳурмат таомилга айланган. Ака-укалар, опа-сингиллар бир-бирига меҳрибон, ишда кўмакдош. Кичкинтойлар тарбияси тўғрисида ҳаммалари бирдек ғамхўрлик қилишади, рўзғорнинг аччиқ-чучугини бирга тортишади. Саид ака билан Таскира опа хонадонда азиз, мўътабар. Уларнинг маслаҳати, ўгит-насиҳати — оила аъзолари учун дастур. «Барака — аҳилликда» деб бежиз айтилмаган. Оилавий ҳаётнинг файз-шукуҳи, завқ-шавқи ҳам шунда.

Юқорида айтганимиздек, Оллобергановлар оиласининг довруғи кўпгина элларга ёйилди. Дунёнинг турли бурчакларидан оила адресига мактублар келяпти. Яқинда Париждан бир хат олинди. Уни Галиа Бубакер деган таниқли киши ёзган. Париждаги мусулмонлар мачити фахрий директори, Манако ва Версал олтин медаллари совриндори, ташқи ишлар бўйича парламент комиссияси собиқ вице-президенти, қатор университетларнинг профессори Бубакернинг мактубида шундай сатрлар бор:

«Ҳурматли Саид Оллоберганов! «Советское исследование» журналининг французча нашрида сиз ва сизнинг оилангиз ҳақида чиққан ажойиб мақолани ўқиб, ғоят таъсирландим. Сизнинг оилангиз тимсолида ўтмишда қолоқ ва қашшоқ Совет Шарқи халқларининг бугунги бахтли, осойишта, завқли ҳаёти жуда ишонарли, ҳайратомуз тасвирланибди. Мен сизнинг серқуёш диёрингиз Ўзбекистонда, шунингдек, Тожикистон, Қозоғистон, Қирғизистон, Озарбайжон республикаларида бўлганман. Бу жойларда кўрганларим — гўзал ахлоқий муҳит, бирлик ва қардошлик шиори остида меҳнат қилаётган тинч ва эркин халқларнинг ҳаёт қувончи Сиз ҳақингизда ёзилган мақолани ўқигач яна кўз олдимдан бир-бир ўтди».

Чет эл жамоат арбобининг бу сўзлари замирида теран мазмун мужассам. Ўтмишда қолоқ, мустамлака ўлка революциядан кейин нақадар гуллаб-яшнаганлиги жамиятимизнинг бекиёс устунликлари, юксак эътиқодли совет кишиларининг сермазмун ҳаёти уни ҳайратга солган. Бу шунчаки бир варақ қоғоз бўлмай, ҳақиқат эътирофидир. Бу — Ғарбдаги баъзи вайсақилар иғвосига раддия!

Саид ака хатни ўқиркан, қалби ҳаяжонга тўлади, адолатли тузумимиз, севикли Ватанимиз билан фахрланади. «Ҳа, биз шундай яшаяпмиз. Ҳамма халқлар шундай яшашга, озод меҳнат неъматларидан баҳраманд бўлишга ҳақли» дея кўнглидан ўтказади у.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ахборот

● СУТ «ФАБРИКАСИ». Қурувчилар Боғот районидаги Нариманов номли колхоз чорвадорларига 800 бош қорамол боқиладиган механизациялашган ферма қуриб топширдилар. Янги сут «фабрикаси» «яхши» баҳо билан қабул қилинди. Бу ерда сигирларга ем-хашак бериш, молхоналарни тозалаш каби сермеҳнат жараёнларни механизмлар бажаради. Сигирлар соғиладиган залда замонавий аппаратлар ўрнатилган. Фермага зотли серсут сигирлар келтирила бошланди.

● ЎҒИТ САҚЛАНАДИГАН ОМБОРХОНА. Наманган районидаги «Гулшан» совхози пахтазорларининг ёнгинасида минерал ўғит сақланадиган типовой омбор корпуси қад кўтарди. Омбор бўлмаларида 500 тонна ўғит сақлаш мумкин. Бу ерда ўғитни тушириш, далаларга солишга тайёрлаш ишлари механизмлар зиммасига юклатилган. Омбор ўғитнинг нобуд бўлишини камайтириш, ундан оқилона фойдаланишда хўжаликка ёрдам беради.

● КЕЛГУСИ ЙИЛ ҲОСИЛИ УЧУН. Бекобод районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозида тарвуз уруғи тайёрлайдиган цех ишга туширилди. Хўжалик полизларида етиштирилган дастлабки тарвуз туркуми қайта ишлаш учун бу ерга келтирилди. Совхозда тарвузнинг энг қимматли навлари экилиб, мўл ҳосил олинди. Ҳар гектар майдондан 365 центнер тарвуз етиштирилди. Бу пландагидан қарийб икки баравар кўпдир.

● ТЕЛЕЖКАЛАР БЕКОР ТУРИБ ҚОЛМАЙДИ. Госкомсельхозтехниканинг Самарқанддаги ремонт заводида пахта ташийдиган тележкаларнинг айланма доирасини тиклайдиган механизациялашган линия ишга тушди. Илгари ана шундай деталлар етишмаслиги натижасида кўпгина транспорт прицеплари бекор туриб қоларди. Айланма доираларни тиклаш тайёрлов пунктларига пахта етказиб беришни жадаллаштириш имконини беради.

● МИРЗАЧЎЛГА КЎЧАТЛАР. Сирдарё область ирригация-ўрмон хўжалиги ниҳолзорларида кузги-қишки кўчат ўтқазиш мавсуми учун салкам икки миллион ниҳол етиштирилди. Бу ерда тайёрланган турли нав дарахт кўчатлари Мирзачўлдаги шаҳар ва посёлкаларнинг кўчаларига, каналлар ва йўллар ёқасига ўтқазилади.

(ЎзТАГ).

СПОРТ

СОВРИНЛАР ВА ЎРИНЛАР

● ЧИМ ХОККЕЙ. Лейпциг шаҳрида ўтказилган халқаро турнирда совет терма командаси муваффақият қозонди. Хоккейчиларимиз сўнгги учрашувни майдон эгалари — ГДР командаси билан ўтказиб, 3:1 ҳисобида ғалаба қозонишди. СССР терма командасининг бу муваффақиятига «Дўстлик—84» халқаро мусобақасининг ғолиби, андижонлик В. Шаронов ҳам муносиб ҳисса қўшди.

● БАСКЕТБОЛ. Владивосток ва Николаев шаҳарларида эркаклар олий лига командалари ўртасида мамлакат чемпионатининг саралаш мусобақалари бошланди. 12 команда икки группага бўлинган ҳолда ўзаро курашмоқда. Владивосток группасига кирувчи командалар билан куч синашаётган Тошкентнинг «Университет» баскетболчилари учрашувларни муваффақиятсиз ўтказмоқдалар. Вакилларимиз навбатдаги ўйинни ЦСКА командаси билан ўтказиб (74:94), имкониятни бой беришди.

● ФУТБОЛ. Олий лига командаларининг 28-тур учрашувларидан кейин «Зенит» 36 очко билан пешқадамлик қилмоқда. Иккинчи ўринда бораётган «Днепр» ҳисобида 34 та очко бор. Торпедочилар 33 очко билан учинчи ўринни эгаллаб туришибди. Биринчи лига вакили Жиззахнинг «Звезда» командаси эса ўз майдонида ўтказган икки учрашувдан кейин 33 очко билан 12 ўринда бормоқда.

ҲУРМАТЛИ ГАЗЕТХОНЛАР, ИШЧИ ВА ҚИШЛОҚ МУХБИРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«Совет Ўзбекистони» газетасининг редакцияси янги бинога кўчганлиги муносабати билан адресимиз қуйидагича ўзгарди: Тошкент, ГСП, Ленинград кўчаси, 17-уй.

АЭРОФЛОТ ИМТИЁЗЛАРИ

АЭРОФЛОТ

КУЗГИ—ҚИШКИ ДАВРДА АЭРОФЛОТ АНЪАНАГА БИНОАН ИМТИЁЗЛИ ШАРТЛАРДА ПАРВОЗГА ЧОРЛАЙДИ.

50 процент миқдорда имтиёзлар
1984 йил 1 октябрдан 1985 йил 31 майгача
Қуйидагиларга берилади

Гражданлар уруши ва Улуғ Ватан уруши инвалидларига ҳамда Ватан уруши инвалидларига тенглаштирилган шахсларга;

Биринчи группадаги ана шундай инвалидларни кузатиб борувчиларга (бир кишидан ошмаслиги лозим);

Путевкалар билан санаторийларга бораётган ва орқага қайтаётган 15—17 ёшли ўсмирларга;

Граждан авиацияси олий ва ўрта махсус ўқув юртлари аспирантлари, студентлари, тингловчилари ва курсантларига, граждан авиацияси олий ўқув юртларининг тайёрлов бўлими ва факультетлари тингловчиларига (ўқитиш формасидан қатъий назар) берилади.

1984 ЙИЛ 15 НОЯБРДАН
1985 ЙИЛ 15 АПРЕЛГАЧА

Ишламаётган меҳнат инвалидларига;

Ҳарбий хизматни ўташ чоғида умумий касалланиш оқибатида инвалид бўлиб қолган шахсларга;

Давлат пенсияси ёки нафақасини олувчи, болаликдан инвалид кишиларга;

Қариялар ва инвалидлар учун уй—интернатларда яшовчи ва тўла давлат таъминотида бўлган шахсларга:

Биринчи группадаги шундай инвалидларни кузатиб борувчиларга (бир кишидан ошмаслиги лозим) берилади.

30 процент миқдорида имтиёзлар
1984 йил 15 ноябрдан 1985 йил 15 апрелгача

Олий ва ўрта махсус ўқув юртлари кундузги бўлими ўқувчиларига;

Машғулотлар кундузги формада олиб бориладиган ҳунар-техника таълими билим юртлари ва мактаблари ўқувчиларига;

Олий ўқув юртларининг кундузги тайёрлов бўлимларида ўқиётган шахсларга;

12 ёшгача бўлган мактаб ўқувчиларига;

Корхоналар, ташкилотлар ва ўқув юртларининг олдиндан берилган буюртмаларига кўра ишчилар, хизматчилар ва ўқувчиларнинг 15 кишидан кўп бўлган экскурсия группаларига (одам кўп бўлмаган йўналишларда):

ВЦСПС Туризм ва экскурсиялар Марказий Совети Бутуниттифоқ маршрутлари путевкалари ва «Спутник» Халқаро ёшлар туризми бюроси путевкалари бўйича якка тартибда жўнаб кетаётган туристларга берилади.

Имтиёзли билетлар йўлда бошқа самолетларга ўтилмайдиган ва ҳамма типдаги пассажир самолётларига ўтиладиган тарзда (ЯК-40, Л-410 самолетларидан ташқари) газ—турбина самолетлари бажараётган рейсларга расмийлаштирилади.

Путевкалар билан санаторийларга жўнаб кетаётган 15—17 ёшли ўсмирларга, ишчилар, хизматчилар, ўқувчиларнинг экскурсия группаларига имтиёзлар фақат газ—турбина самолетларида училгандагина берилади.

Гражданлар уруши ва Улуғ Ватан уруши инвалидлари, уларга тенглаштирилган шахслар ҳамда биринчи группадаги шундай инвалидларни кузатиб борувчилар барча типдаги самолетларда имтиёзлардан фойдаланиш ҳуқуқига эга.

Биринчи классли салонларда учишда имтиёзлар берилмайди.

ИМТИЁЗЛИ БИЛЕТЛАРНИ ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ ҲУЖЖАТЛАР ЛОЗИМ

Имтиёзли тариф бўйича авиабилетни расмийлаштириш учун пассажирлар имтиёз ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатни кўрсатадилар, яъни:

Ишламаётган меҳнат инвалидлари ва ҳарбий хизматни ўташ даврида йўлиққан умумий касаллик оқибатида инвалид бўлиб қолган шахслар пенсия гувоҳномасини;

Болаликдан инвалид бўлганлар ва қариялар уй—интернатида яшовчи шахслар пенсия гувоҳномаси ёки район (шаҳар) социал таъминот бўлими справкасини.

Бу ҳужжатларда СССР Темир йўлларида юришда имтиёзлар олиш ҳуқуқини берадиган штамп бўлиши керак.

Улуғ Ватан уруши инвалидлари Улуғ Ватан уруши инвалидининг гувоҳномасини;

Уларга тенглаштирилган шахслар—имтиёз ҳуқуқини берувчи инвалидлик гувоҳномасини;

ВЦСПС Туризм ва экскурсиялар Марказий Совети ва «Спутник» халқаро ёшлар туризми бюроси туристлари, санаторийга бораётган 15—17 ёшли ўсмирлар — ҳаво транспортида имтиёзли тарбияда юриш ҳуқуқини берувчи талонли путевкани;

Студентлар —студентлик билетларини;

Ўқувчилар—ўқувчилик билети ёки ўқувчи гувоҳномасини.

Билет ва гувоҳномаларнинг ҳақиқийлик муддати айнан ҳозирги йил учун узайтирилган бўлиши лозим (уларда кундузги таълим формаси кўрсатилиши керак). Граждан авиацияси ўрта ва олий ўқув юртларининг кечки ва сиртқи бўлимлари ўқувчилари отпускага чиққани ҳақида иш жойидан берилган справкага эга бўлишлари даркор.

Булардан ташқари, ҳар бир пассажир имтиёзли билетни расмийлаштиришда паспортини (16 ёшгача бўлган болалар — туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома, ҳарбий хизматчилар — шахсини тасдиқловчи гувоҳномани) кўрсатадилар.

Улуғ Ватан уруши инвалидларининг паспорт кўрсатишлари шарт эмас.

Авиабилетларни сотиш самолет учишига 15 кун қолганда бошланади, сотиш куни ва самолёт учадиган кун ҳам шу ҳисобга киради.

Маълумотлар олиш учун телефон — 066.

ҲАВО ЙЎЛЛАРИ МАРКАЗИЙ АГЕНТЛИГИ.

ФАРҒОНА. Қува консерва заводи коллективи бу йил ўтган йилгидан 12 миллион банка кўп консерва маҳсулотлари ишлаб чиқаришга аҳд қилган. Тайёрланган маҳсулотлар республикамиздан ташқари мамлакатимизнинг Россия Федерацияси, Болтиқ бўйи ва бошқа районларига жўнатилади. Суратда: корхонанинг илғор ишчиси, тайёр маҳсулотлар цехи оператори Назира Тиллаева.

Ш. Алимов фотоси. (ЎзТАГ).

ҲЕЧ КИМ, ҲЕЧ НАРСА УНУТИЛМАЙДИ

ҚУРОЛДОШЛАР, ҚАЙДАСИЗ?

Фашизм устидан совет халқи қозонган Ғалабанинг 40 йиллиги кунида—1985 йил 9 майда 305-Белгород ўқчи дивизияси ветеранларининг учрашувини ўтказиш кўзда тутилмоқда. Дивизиянинг собиқ жангчиларидан қуйидаги адресга хат ёзишларини сўраймиз: 310140, Харьков шаҳри — 140, пер. Гагарин, 62-уй, 112-хона.

В. М. ДЮНЯШЕВ.

* * *

Мен 1942 йил майидан 1943 йил охиригача Харьков йўналишида жанг қилганман. 1943 йил охирларида контузия бўлиб, асирга тушиб қолдим. 1944 йил май ойида Польшанинг Краков шаҳри яқинида ишлатиш учун олиб келишганда поляк партизанлари ёрдамида соқчиларни ўлдириб, асирликдан қутулдик. Поляк Боца командирлик қилган партизан отрядида фашистларга қарши жанг қилдик. 1944 йил 22 октябрь куни оғир жангда командир Боца оғир ярадор бўлди. У совет жангчиларига фронт чизиғидан ўтишни буюрди. Висла дарёсидан ўтиб, ўзимизникиларга қўшилдик. Сўнг 77-гвардиячи дивизия составида жанг қилиб, Варшавани озод қилишда қатнашдик, Берлингача бордик.

Поляк партизанлар билан бирга курашганлар орасида ўзбеклардан бир мен эмасдим. Афсуски, уларнинг исми ёдда қолмаган. Лекин шу қуролдошларим билан учрашишни орзу қиламан.

Собир БАРАТОВ,
Ўзбекистон районидаги «Комсомол» совхози.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 3/X да **Анна Каренина**, 4/X да **Чио-чио-сан**, 5/X да **Икки дил достони**.

Тошкент давлат маданият институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари нутқ маданияти кафедрасининг катта ўқитувчиси А. М. Носировага онаси

Пошша ИСЛОМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

3 ОКТЯБРЬ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Саёҳатчилар клуби. 10.40 — Шундай йигит яшайди. Бадиий фильм. 12.15 — Телефильм. 12.30 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Беш йиллик — ҳар биримизнинг ишимиз. 15.55 — И. Гайдн. 83-симфония. 16.30 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 17.00 Ивано-Франковск областининг «Тронсти музики» ансамбли чалади. 17.15 — 16 ёшгача ва ундан катталар. 18.10 — Эстония ССР давлат академик эркаклар хорининг концерти. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Мультфильм. 19.50 — Концерт. 20.20 — Телефильм. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. Днепр — Трабзонспор. (Туркия). 24.00 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. 00.15 — Футбол. Ҳайдук (Югославия) — Динамо (М).

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — 9.35 — Телефильм. 12.05—12.40 — Сиз яратган боғ. 14.00 — Ўқитувчи ва унинг газетаси. 14.30 — 15.15 — Ишчиларнинг халқаро биродарлиги. 16.15 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Фильм-концерт. 19.15 — Алкоголизмнинг зарари ҳақида илмий-оммабоп фильм. 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Сизни қизиқтирган адабиётлар. 21.30 — Время. 22.00 — Узундан узоқ йўл. Бадиий фильм. 3-серия.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Бахтли бўлай десанг. Бадиий фильм. 11.30 — Ўқув программаси. 12.00 — Сўз кетидан сўз келар. 12.20 — Уфқ. 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Ўқувчилар бригадасида. 18.45 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Инсон ва қонун. 20.10 — Республика шолипояларида. 20.30 — Ахборот. 20.50 — ЎзССР Давлат телерадиоси эстрада симфоник оркестрининг концерти. 21.30 — Время. 22.00 — Халқаро аҳвол кундалиги. 22.15 — Барбод бўлган экспедиция. Бадиий фильм. 1-серия. 23.20 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.20 — МТ II. 18.10 — Красний Ярсоргский. Кўргазмадан ... Телефильм. 18.30 — Коцюбинскийлар оиласи. Бадиий фильм. 2-серия. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Ўқув программаси. 21.00 — Шундай аёллар яшайди. 21.30 — МТ II.

4 ОКТЯБРЬ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.15 — Котовский. Бадиий фильм. 11.25 — Ҳайвонот оламида. 12.25 — ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Анъаналар ворислари. 16.10 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 16.45 — Асли болаликдан. — 17.30 — Бадиий коллективлар концерти. 17.55 — Шахмат мактаби. 18.25 — Миллионлар ленинча университети. 18.55 — Болалик альбомидан. 19.10 — Дунё воқеалари. 19.25 — Дунё ва ёшлар. 20.00 — Футбол. УЕФА кубоги. Спартак (Москва) — Оденсе. БК (Дания). 21.30 — Время. 22.05 — Муаммолар, изланишлар, ечимлар. 23.05 — Концерт. 23.45 — Дунё воқеалари. 00.05 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати.

МОСКВА-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — 9.35 — Ладо. 9.55 — 10.05 — Қутб кушлари орасида. 12.00 — Оила ва мактаб. 12.30 — 12.40 — Илмий-оммабоп фильм. 14.50 Финишсиз пойгалар. Бадиий фильм. 16.15— ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Рассом ҳақида ҳикоялар. СССР халқ рассоми В. Горяев. 19.25 — Даҳлсиз боғ. 19.35 — М. Мусоргский. Кўргазмадан манзаралар. 20.05. — Телефильм. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Узундан-узоқ йўл. Бадиий фильм. 4-серия.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Мардларча ва виждонан. 10.55 — Шаҳзода ва гадо. 12.10 — Асосий йўл. 13.00 — ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — Сўз кетидан сўз келар. 18.50 — Фильм-концерт. 19.20 — Граждан мудофааси кунига бағишланган эшиттириш. 19.30 — Ахборот. 19.45 «Саодат» журнали саҳифаларида. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Хирмонингизга барака. 22.20 — Барбод бўлган экспедиция. Бадиий фильм. 23.20 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.20— Москва-II. 18.10 — Ёшлик. 18.45 — Телефильм. 19.10 — Романс кечаси. 19.40 — Реклама. 19.50 —Телефильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.25 — Ахборот назарияси. 20.50 — Музикали фильм. 21.30 МТ II.

РАДИО

4 ОКТЯБРЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — СССР санъат усталарининг концерти. 9.30 — Халқ талантлари ижро этади. 11.15 —Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига. 12.10 — Ишчинома. 13.00— Малши. 14.00 — Шоликорлар беш йиллик вахтасида. 15.00 — Олис масофаларда ва мураккаб шароитларда хизмат қилаётган гидрометеостанциялар ходимлари учун эшиттириш. 18.15 — Халқаро кундалик. 19.25 — Юность Узбекистана. 20.50 — Халқаро ҳаётнинг актуал масалалари. 21.00 — Адабий суҳбатлар. 21.20 — Пахта йиғим-терими илғорлари учун музикали программа. 22.30 — «Шодлик» ансамблининг солистлари ижро этади.

Р. 20102. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 227. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12